EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

Sayı: 234, Şubat 2004

Yerel seçimler ve sol hareket

Tasfiyeci çürümenin son aşaması: Burjuva parlamentarizmi

3 Kasım seçimleri sol hareket tablosunun yeni bir düzeyde netleşmesinde çok önemli bir dönemeç noktası olmuştu. '71 Devrimci Hareketi'nin uzantısı olan ve '70'li yıllarda genel planda iyi-kötü devrimci bir konumda bulunan halkçı küçük-burjuva akımın başlıca temsilcileri, 12 Eylül sonrasında girdikleri tasfiyeci çürüme sürecini, bir dizi aşamanın ardından, 3 Kasım'da nihayet parlamentarizme açık geçişle noktalamışlardı. Geleneksel solun önemli bir kesiminde büyük umutlara ve heyecanlara vesile olan reformist DEHAP Bloku bu geçişin platformu olmuş, seçim başarısı beklentisiyle depreşen burjuva liberal hayaller "iktidara yürüyoruz!" türünden söylemlerde ifadesini bulmuştu.

Bu, '60'lı yıllarda başgösteren modern toplumsal hareketlilik içinde kendini bulan yakın dönem sol hareketinin tarihinde gerçekten temel önemde bir dönüm noktasıydı. Parlamentarizme bu açık geçiş, '60'lı yılların TİP oportünizmine dönüş anlamına gelmekteydi. Yine de buradaki bu dönüş tanımı yanıltıcı olmamalıdır. TİP, tüm kaba oportünizmine rağmen, solun tarihi içinde ilerici bir gelişmeyi temsil ediyordu. Oysa bugün parlamentarizme dönüşü yaşayanlar, aynı tarih içinde liberal bir çürümeyi temsil ediyorlar. TİP şahsında yaşanan, düzenden sol bir ayrışmanın ve giderek devrimci bir kopuşmanın bulaşık bir ilk filizlenmesiydi. Oysa liberal sol şahsında şimdilerde yaşananlar, düzenle yeniden barışmanın ve giderek onunla bütünleşmenin son adımlarını temsil etmektedir. TİP'le başlayan sol uyanış, zamanla bağrından devrimci akımlar çıkarmış, reformizmi ve burjuva parlamentarizmini geride bırakmayı olanaklı kılan tarihsel önemde teorik ve pratik ilerlemeler yaratmıştı. Oysa bugün düzenle bütünleşmeye varan tasfiyeci liberal çürüme, bu teorik ve pratik kazanımlarla zaten yıllardır koparılan bağların artık biçimsel/duygusal planda da bir yana bırakılması anlamına gelmektedir.

Bütün bunlar esası yönünden daha 3 Kasım'da yeterli ölçüde açık bir ifade kazanmış bulunuyordu. Komünistler, genellikle olduğu gibi, büyük önem taşıyan bu dönüm noktasını da zamanında teşhis etmekle kalmadılar, açık değerlendirmelere ve ilkeli bir mücadeleye de konu ettiler. Oysa hala da devrimci olmak iddiasındaki öteki sol çevreler tarafından bu yapılmadı, yapılamadı. İçlerinden bazıları elbette bu oluşumun reformist niteliğini vurguladılar, bu çerçevede ona çeşitli eleştiriler yönelttiler. Fakat bu adımın ve bununla yaratılan cereyanın devrimci hareket ve devrimci sınıf mücadelesi için anlamını, yarattığı tasfiyeci basıncı ve tahribatı, yerli yerine oturtamadılar. Dolayısıyla bunun gerektirdiği açık, tok, ilkeli ve cepheden bir mücadelenin hedefi haline getiremediler. Eleştirilerin çerçevesi, olağan dönemin olağan bir yanlış

politikasını eleştirmenin ötesine geçemedi. Soruna bu sınırlı ve yüzeysel bakışın da bir sonucu olarak, aynı çevreler, düşünsel plandaki eleştirilerine rağmen pratikte reformist-parlamentarist bloka karşı hayırhah bir tavır takındılar (dolaylı olarak destekleyici tutumlara girdikleri bile söylenebilir). Meydanı bu denli boş bulmanın da verdiği rahatlık ve imkanlarla, sonuçta reformist-parlamentarist blok, solun önemli bir bölümünü ardından sürüklemekle kalmadı, "müzmin boykotçuluk" nedeniyle bir bakıma kendiliğinden bu rüzgarın dışında kalanların bile örtülü biçimler içinde pratik desteğini almış oldu.

Bazı çevreler ise blokun ilkesel ve ideolojik özünden ve işlevinden çok biçimleniş tarzına ilişkin eleştirileri öne çıkardılar. Seçimleri izleyen günlerde başka biçimler içinde fakat özünde aynı türden bir cepheleşme önerdiler. Bir de şimdi olduğu gibi "Karayalçın engeli"ne takılıp da bu engel nihayet aşıldığında ise bu kez liste pazarlıklarına ilişkin zaman sıkışıklığına kurban gidenler vardı. Böylelerininki, şimdi de dikkate değer yeni bir örneğini görmekte olduğumuz gibi, reformizme karşı ilkesel bir tutumdan çok işin içinde dolaysız olarak düzen partilerinin bulunmasına duyulan politik ve psikolojik bir tepkinin ifadesiydi. Reformist-parlamentarist platformun kendisi sorun olmuyor, ama bizzat bu platformun ilkesel ve mantıksal bakımdan olanaklı ve zorunlu hale getirdiği sosyal-demokrat çevrelerle ittifaka tepki gösteriliyordu. Bunun ilkesel bir muhalefet noktası olmadığını 3 Kasım'da SHP'ye muhalefet edip de 28 Mart'ta bu kez onu sorunsuz olarak benimseyen EMEP örneği üzerinden somut olarak görmüş bulunuyoruz. (Nitekim hala da Karayalçın engeline takılanlar, bugün gelinen yerde, itirazlarının ilke olarak sosyal-demokratlarla ittifaka değil fakat ittifaktaki "hegemonya sorunu"na olduğunu, başkalarını "gerçeğe saygı"ya çağırırlarken dile getirmiş bulunuyorlar. Bu, gelecekteki benzer bir engelin aşılmasını bugünden kolaylaştırmaya yönelik temel önemde bir ön adım sayılmalıdır).

Sonuçta, 3 Kasım sürecinde, hala da iyi-kötü devrimcilikte ısrar etme gayretinde olan geleneksel halkçı akımların neredeyse tümünde, sorunu tarihsel anlamı, ideolojik-ilkesel özü ve güncel politik işlevi üzerinden değerlendiren ve bunu gerektirdiği etkili bir mücadelenin konusu haline getiren açık ve ilkeli bir tutuma rastlanmadı. Bunu rastlantı saymıyoruz ve küçük-burjuva demokrasisinin bir yönüyle her zaman liberalizme açık yapısal ideolojik kimliğinden ayrı görmüyoruz.

Reformist solun düzen soluyla tarihi buluşması

Şimdi 28 Mart yerel seçimleri sürecindeyiz ve benzer bir durumla bir kez daha yüzyüzeyiz. 3 Kasım'dan farklı olarak bu kez "boykotçu" bir kesimin bulunmaması, alınan ve alınacak olan tavırlara apayrı bir anlam ve önem kazandırıyor. Öte yandan reformist blokun yapısında esasa ilişkin bazı yeni gelişmeler var. Bunlar daha net değerlendirmeler yapmayı alabildiğine kolaylaştıran bir açıklıkta ve kesinlikte olduğu ölçüde, alınan ve alınacak olan tavırlar apayrı bir anlam ve önem kazanıyor.

Sözünü ettiğimiz yeni gelişmelerin ilki, Kürt hareketinin Kongra-Gel'le birlikte yaptığı açılımlardır. Devrimin ve devrimci sınıf mücadelesinin kategorik olarak reddine dayanan, Kürt burjuvazisinin siyasal hareketi haline gelmekte ve Kürt sorununun çözümünde Amerikancı çizgiye oturmakta ifadesini bulan bu açılımların anlamı, ne iyi ki çok kimse tarafından artık açıkça teşhis edilip net tanımlamalara konu edilebiliyor. Fakat bu kadarı sorunu çözmüyor, gelişmeler karşısında alınan tavırların gerçek mahiyeti hakkında kendi başına herhangi anlam taşımıyor. Zira yaşanmakta olan bir köklü bir değişim üzerine genel tahliller, pratikte de ortaya bir takım siyasal sonuçlar çıkarabilmelidir. Yoksa tahliliniz en iyi durumda anlamsız bir süs olarak kalır,

gerçekte ise sizin kendi gerçek konumunuzu ve tutumunuzu gizleyen aldatıcı bir örtü işlevi görür. Eğer siz bir akımın artık net bir biçimde burjuva bir çizgiye oturduğunu ve biricik varlık nedeni olarak kalan Kürt sorununda da Amerikancı bir çizgiye kaydığını söylüyorsanız, öte yandan kendiniz emekçi sınıfları ve ezilenleri temsil etmek iddiasındaysanız, bu durumda yapmanız gereken, sözünü ettiğiniz değişimi yaşayan akımın kitleler önünde maskesini indirmek, emekçileri burjuva gerici tuzaklara karşı uyarmak ve onları devrimci çözüm çizgisine çekmek olmalıdır. Tahlillerinizden çıkan politik sonuçlar bunlar olmuyorsa eğer, bu durumda siz ya kuyrukçu budalalar, ya da daha da kötüsü politik düzenbazlar konumundasınız demektir.

Kürt hareketinde İmralı süreciyle başlayan düzenle ve devletle barışma ve bütünleşme çizgisi, Kongra-Gel'le birlikte artık bütün mantıksal sonuçlarına varmış bulunmaktadır. Bu çizgiye oturmuş bir Kürt hareketi için şimdi temel önemde sorun, Türk burjuvazisiyle ilişkilerini onarmak, düzen nezdinde burjuva bir siyasal güç olarak meşrulaşmaktır. Onun gündemdeki yerel seçimlerden beklediği en önemli siyasal sonuç da kendi cephesinden yerinde bir tutumla budur zaten.

Kürt hareketinde İmralı süreciyle başlayan düzenle ve devletle barışma ve bütünleşme çizgisi, Kongra-Gel'le birlikte artık bütün mantıksal sonuçlarına varmış bulunmaktadır. Bu çizgiye oturmuş bir Kürt hareketi için şimdi temel önemde sorun, Türk burjuvazisiyle ilişkilerini onarmak, düzen nezdinde burjuva bir siyasal güç olarak meşrulaşmaktır. Onun gündemdeki yerel seçimlerden beklediği en önemli siyasal sonuç da kendi cephesinden yerinde bir tutumla budur zaten. Bu beklenti SHP gibi tabansız ama devletle bağlantılı bir partinin çatısına neden bu denli kolay razı olanabildiğini de açıklamaktadır. Kürt burjuva hareketinin bu tercihini anlaşılmaz bulanlar, ona hala geçmişten kalma yargılarla (ki bunlar artık gerçeğe dosdoğru bakmayı engelleyen önyargılardır) bakmaktan kurtulamayanlar olabilir ancak. Kaba ve çıplak gerçeklerin ağırlığı altında onun burjuva bir sınıfsal kimliğe ve Amerikancı çözüm eksenine oturduğunu söylemek zorunda kalıp da bunun politik anlamı ve sonuçları üzerine bir an durup düşünmeyenler, kendi budalalıklarını Kürt hareketine yükleyerek, böylece güya onu eleştirip uyardıklarını sanabilmektedirler.

İkinci bir önemli gelişme bundan daha az önemli değildir ve 12 Eylül'le başlayan tasfiyeci çürümenin sonucu olarak '90'lı ilk yıllardan itibaren küçük-burjuva devrimciliğinden küçük-burjuva reformist bir çizgiye kaymış bulunan akımlarla ilgilidir. Genel planda reformist bir çizgiye kaymakla birlikte başlangıçta kendini daha çok parlamento dışı muhalefet odağı (tüm bileşenleriyle eski ÖDP) ya da işçi hareketi eksenli sol liberal bir işçi partisi (EMEP) olarak geliştirmek isteyen bu akımlar, bu çizgide ilerledikçe fakat buradan sonuç alamadıklarını gördükçe, kaçınılmaz olarak yeni arayışlara yöneleceklerdi. İlk adımlar parlamento dışı muhalefet odağı ya da işçi hareketi eksenli sol parti gibi çekiciliği ölçüsünde masum temalar üzerinden atılmış olsa da, her reformist konum ve kimlik, doğası gereği parlamenter platformlarda kendini ifade etmeyi ve güç olmayı gerektirir. Parlamenter politika ve zeminler reformizmin temel varoluş koşuludur, bunsuz reformizm yaşam gücü bulamaz. Reformist kimliğe oturmuş akımlar da geçici aşamaların ardından bu olmazsa olmaz yaşam zeminine oturmak zorundaydılar. Ne var ki utanç verici bir tasfiye, terbiye ve dejenerasyon sürecinin ürünleri olarak onlar için bu zemine ulaşmak, hele de günümüz Türkiye'sinde, kolay bir iş değildi. Hem kitlelere güven verecek politik ve moral koşullardan

yoksundular ve hem de önlerinde aşılması gerçekten zor baraj engeli vardı.

Zorluğu onlar payına Kürt hareketi cephesindeki başdöndürücü gelişmeler çözdü. Kürt hareketindeki hızlı liberalleşme reformistler için yeni politik olanaklar anlamı kazandıkça, buna bir de burjuva siyasetindeki aşırı parçalanma ve güçten düşmenin kışkırttığı hayaller eklenince, parlamenter alanda siyaset yapma hevesi hızla büyüdü ve tüm öteki misyonlar bir yana itilerek, bu kaygı siyasal varoluş ekseni haline getirildi. Dünün devrimci akımlarından doğmuş reformist solun burjuva parlamentarizmine büyük tarihi sıçrayışı böyle gerçekleşmişti. Üstelik daha ilk adımında "İktidara yürüyoruz!" nidaları eşliğinde.

3 Kasım seçimlerinin buna vesile olduğunu biliyoruz. Şimdi ise 28 Mart yerel seçimleri sürecindeyiz ve reformist solun o günden bugüne epeyce yol katetdiğini görüyoruz. Yıllardır gözü kapalı Avrupacı olan, Avrupa'dan Türkiye'ye demokrasi ve Kürt sorununa demokratik çözüm bekleyen Kürt hareketinin Kongra-Gel'le birlikte Amerikancı bir burjuva çizgiye oturmasını, bunu da devrimci düşünce ve değerlere cepheden bir saldırıyla birleştirmesini hiçbir biçimde sorun etmedi reformist sol. Etmesi için de bir neden yoktu. Öncelikle politikada Kürt hareketinin kitle ve oy desteğine bağlanan umutlar, yani kabaca küçük-burjuva pragmatizmi buna engeldi. İkinci olarak ise Kürt hareketinin Amerikancılığı değilse bile, devrimin, devrimci şiddetin ve devrimci sınıf mücadelesinin kategorik reddine dayalı yeni çizgisi ilkesel yönden reformistler için bir sorun oluşturamazdı. Zira bu konularda onların samimiyetsizce ve sinsice yaptığını Kürt hareketi yalnızca açıktan ve yüreklice yapıyordu. Böylece bir bakıma alanı onlar için de düzlemiş oluyordu.

Kürt hareketini bu yeni konum ve kimliği ile "stratejik bir müttefik" olarak benimsemiş bulunan reformist sol akımlar, 3 Kasım'la birlikte gürültülü biçimde oturdukları parlamentarizm çizgisinde gelinen yerde yeni mesafeler almış durumdalar. Yerel seçim süreci buna tanıklık etmektedir. Reformist sol belediye seçimlerinde başarı sağlamayı "yerel iktidarlaşma" olarak tanımlamış bulunmaktadır ve bunu da genel seçimler yoluyla "genelde iktidarlaşma"nın ilk basamağı olarak görmektedir. İngiliz fabiancılığının bu günümüz Türkiye versiyonu, en kaba türden bir burjuva liberalizmidir ve düzenle barışma ve bütünleşme sürecinin denilebilir ki zirvesidir.

Kürt hareketindeki ve reformist soldaki bu iki gelişme bir arada, reformist blokun 3 Kasım'a göre daha da sağa kaydığının dolaysız göstergeleridir. Nitekim 3 Kasım'da Karayalçın'la gerçekleşemeyen ittifakın bu kez kolayca gerçekleşebilmesinin gerisinde de bu vardır. 3 Kasım'da Karayalçın'ı sorun eden EMEP bu kez böyle bir sorun yaşamamış, yalnızca hangisi amaca daha uygun olur gibi masum olduğu kadar pek de makul bir pratik gerekçeyle, SHP'nin çatı partisi olmasına pratik yönden muhalefet etmekle yetinmiştir. DEHAP ise öteki ortakların bu alanda sağladıkları manevra olanaklarına rağmen, SHP çatısını sorun etmek bir yana, onu gönüllü olarak

Kürt hareketindeki hızlı liberalleşme reformistler için yeni politik olanaklar anlamı kazandıkça, buna bir de burjuva siyasetindeki aşırı parçalanma ve güçten düşmenin kışkırttığı hayaller eklenince, parlamenter alanda siyaset yapma hevesi hızla büyüdü ve tüm öteki misyonlar bir yana itilerek, bu kaygı siyasal varoluş ekseni haline getirildi. Dünün devrimci akımlarından doğmuş reformist solun burjuva parlamentarizmine büyük tarihi sıçrayışı böyle gerçekleşmişti. Üstelik daha ilk adımında "İktidara yürüyoruz!" nidaları eşliğinde.

benimsemiş bulunmaktadır. Kuşkusuz o bunu teslimiyetinden ya da budalalığından değil, fakat yalnızca mevcut koşullardaki siyasal hesaplarına daha uygun bulduğu için, son derece bilinçli bir tutumla yapmıştır.

Atılan adımların anlamını ve elbette vehametini vurgulamak kaygısıyla, bugüne kadar daha çok Karayalçın'ın Kürt liberallerini ve reformist solu düzen kanalları içine çekmekle iyi iş başardığı gerçeği öne çıkarıldı. Oysa aynı gerçeğin öteki yüzü, düzen kanalları içine çekilenlerin, ilkin yaşadıkları ideolojik-politik evrim ve değişimle buna fazlasıyla hazır hale gelmiş bulundukları ve ikinci olarak ise, bunu öznel planda da gönüllü olarak arzuladıklarıdır. Sorunun bu yanını gözden kaçıranlar, Kürt liberallerini ve Türkiyeli reformistleri Karayalçın tarafından kolayca aldatılan budalalar yerine koyanlar, gerçekte böylece kendi budalalılıklarını dışa vurmuş olurlar. Ortada tarafların anlamını çok iyi bildikleri ve karşılıklı olarak kendi siyasal çıkar, hesap ve tercihlerine uygun buldukları bilinçli tercihler ve adımlar var. Herkesin öncelikle bunu anlaması ve gelinen yerde bunun gerektirdiği politik-pratik tutumlarda netleşmesi gerekiyor.

Atılan adımların anlamını ve elbette vehametini vurgulamak kaygısıyla, bugüne kadar daha çok Karayalçın'ın Kürt liberallerini ve reformist solu düzen kanalları içine çekmekle iyi iş başardığı gerçeği öne çıkarıldı. Oysa aynı gerçeğin öteki yüzü, düzen kanalları içine çekilenlerin, ilkin yaşadıkları ideolojik-politik evrim ve değişimle buna fazlasıyla hazır hale gelmiş bulundukları ve ikinci olarak ise, bunu öznel planda da gönüllü olarak arzuladıklarıdır.

Böylece, devrimci olmak iddiası taşıyan ve iyi-kötü hala da bu konudaki hassasiyetlerini koruyan halkçı küçük-burjuva akımların yaşananlar karşısındaki tutumlarına dönmüş oluyoruz.

Küçük-burjuva demokratizminin "şeytan taşlama"sı

Karayalçınlar'la aynı platformda buluşabilme olgusundan hareketle reformist soldaki çürümenin vardığı boyutu vurgulamak, bunun vehametini ilerici kitleler ve samimi devrimciler önünde ortaya koymak elbette belli bir önem ve anlam taşıyor. Ama eğer bu yerinde çaba, reformist sol partilerin kendi gerçek konum ve kimlikleri üzerinde durmaktan ve bunun gerektirdiği tutumları almaktan yan çizmenin dayanağı haline gelirse amacından sapar, böylece, üzerinde önemle durulması gereken büyük bir tutarsızlığın zemini, bundan da öte kaba bir oportünizmin masum örtüsü haline gelir. Halihazırda halkçı küçük-burjuva demokratizminin önplandaki temsilcilerinde durum budur. Bu kesimden Kürt liberallerine ve reformist sola yöneltilen eleştirilerin ekseni Karayalçın'la ittifaka yöneliktir.

Peki Kürt liberalleri ve reformist sol Karayalçın'la ittfak kurmasalardı ne olacaktı? Bu durumda onlara, onların oluşturduğu reformist-parlamentarist bloka karşı nasıl bir tavır alınacaktı? Bu sorunun iki boyutlu yanıtı şimdiden orta yerde duruyor.

İlkin, küçük-burjuva eleştiricilerin bir kesimi açıkça ve öteki bir kesimi nispeten daha örtülü bir biçimde, reformist solu, devrimciler olarak kendileri dururken neden düzen soluyla ittifak kurmak yoluna gidildiği noktasından eleştirmektedirler. Bu eleştiriyi yapanlar, mevcut durumu, ilerici, anti-faşist, devrimci güçlerin bölünmesi ve böylece bir kesiminin düzen solununu yedeği haline gelmesi olarak nitelemektedirler. Bunun anlamı açıktır; kendileri SHP'siz bir ittifaka hazırdırlar, fakat reformist sol ile Kürt liberalleri kendileri yerine düzen solu ile ittifakı tercih ettikleri için sonuçta bu

gerçekleşememektedir.

İkinci olarak ise, bu aynı çevreler buna rağmen belli koşullarla reformist bloku ya da onun tek tek adaylarını destekleyeceklerini açıklamış bulunuyorlar. Bu koşullar her birine göre değişebilmektedir. Bazıları SHP'nin çatı partisi işlevi görmediği yerlerde, somut duruma göre reformist solun adaylarını destekleyebilecekler (TKP/ML). Diğer bazıları, benzer bir tutumu, SHP'nin biçim olarak ittifak içinde görünmediği kimi yerlerde reformist sol blok adaylarının desteklenmesi üzerinden göstermektedirler (MLKP). Bazıları ise, SHP'nin çatı partisi işlevi gördüğü yerlerde bile adayların durumuna somut olarak bakacaklarını ve tercihlerini buna göre yapacaklarını (bu arada değerlendirme ve tercih sorumluluğunu da mahalli kadrolara bırakarak) söyleyebilmektedirler (MKP). (Geçmiş tutumları buradaki örneklerden farklı bir davranış vaadetmese de yerel seçimlerle ilgili olarak henüz somut tutum açıklamamış bulunanların durumu üzerinde doğal olarak durma olanağından yoksunuz).

Sonuçta halihazırda tutum açıklayanların tümü de, tutumlarının reformist sola ve Kürt liberallerine değil fakat SHP'ye ve dolayısıyla onunla ittifaka karşı olduğunu, böylece pratik yönden de ortaya koymuş olmaktadırlar. Bu sonuç ve tablo, hala devrimci olmak iddiası taşıyan ve iyi-kötü bu konumda direnmeye de çalışan küçük-burjuva halkçı akımların düzenle bütünleşme çizgisindeki reformist sola karşı esasa ilişkin ilkesel bir tavır almak tutum ve yeteneğinden yoksun olduğunu göstermektedir. Karayalçın'ın kirli geçmişi, bu çevreler için sorunun özünden uzak durmanın bir olanağına dönüşmüş bulunmaktadır. Onlar soruna, burjuva sınıf çizgine kaymış Kürt liberallerini ve tasfiyeci çürümeyi gelinen yerde düzenle bütünleşmeye vardırmış reformist solu Karayalçınlar'la buluşturan köklü konum ve tutum değişikliği üzerinden bakacaklarına, bundan hareketle asıl saldırı oklarını bu akımlara yönelteceklerine, Karayalçın üzerinden şeytan taşlama yolunu tutuyorlar. Bu eksene oturan gürültülü eleştirilerle gerçekte kendi oportünizmlerini gizlemeye çalışıyorlar. Dahası var. Seçimler gibi temel bir siyasal plaformda adaylara göre değil fakat partilere ve programlara göre tutum saptanır. Oysa aynı çevreler bu basit gerçeği unutarak, uygun adayları desteklemek adı altında, gerçekte refofmist bloka siyasal destek veriyorlar. (Partilere değil de adaylara destek solda geçmişten beri başvurulan oportünist bir tutum örneğidir ve partilere verilmiş dolaylı desteğin bir örtüsünden başka bir şey değildir).

Tasfiyeci süreçlerin basıncı altında ideolojik kan kaybı

Bu kaba opotünist tutarsızlık bir rastlantı değildir. Bunu salt bu hareketlerin yapısal ideolojik zaaflarıyla izah etmek de yeterli değildir. Zira bu çevrelerin hiç değilse bir kısmı bu aynı konularda yakın geçmişte hala devrimci bir hassasiyet içindeydiler. Bugünkü durum, özellikle Kürt hareketindeki gelişmelerle birlikte son yıllarda apayrı bir güç kazanan tasfiyeci süreçlerin basıncı altında yaşanan ideolojik kan kaybından ve politikada sağa savrulmadan ayrı ele alınamaz. İlkesel ve politik tutumlarda yaşanan belirgin değişimi kestirmeden görebilmek için, bu aynı akımların örneğin '90'lı yılların başında, hatta ortalarında, benzer konumdaki reformist bir akıma nasıl yaklaştıklarına dönüp bakmak yeterlidir. Sözkonusu grupların temel programatık metinleri, bu karşılaştırmayı yapabilecek dolaysız belgeler olarak, bugün hala fiili değilse bile resmi geçerliliğini koruyarak orta yerde duruyor.

Öte yandan, '95 seçimlerinde, HADEP çatısı altında oluşan "sol blok"a karşı, tüm tutarsız ve bulanık yönlerine rağmen sonuçta bizzat bu çevreler tarafından alınan tutumlar var önümüzde. O dönem HADEP'in gerisinde devrimci bir Kürt

hareketi duruyordu. Şimdi ise DEHAP'ın gerisinde, devrimi terketmekle kalmamış, devrime ve devrimci sınıf mücadelesi düşüncesine savaş açmış; umutlarını ABD ve AB'ye bağlamış; emperyalizmin değiştiğini, "demokratik" ve "uygar" bir kimlik kazandığını, Irak'a müdahale üzerinden Ortadoğu'ya demokrasi getirmek için seferber olduğunu savunabilen, Kürt sorununu ise en dar ve kısır biçimiyle burjuva milliyetçi bir çizgiye indirgemiş bulunan burjuva liberal bir akım duruyor. O gün arkasında devrimci bir Kürt hareketi durduğu halde HADEP çatısını sorun edebilenler, bugün arkasında devrimcilikle her türlü bağını koparmış liberal tasfiyeci bir akım durduğu halde DEHAP'ı sorun etmiyorlar da, sol liberal akımlardan oluşan bir ittifak ilişkisi içinde kendilerini bulmaktan, salt Karayalçın faktörü sayesinde kurtulabiliyorlar. (Buradan bakıldığında, Karayalçın'ı günah keçisi haline getirenlerin işin aslında ona borçlu oldukları bile söylenebilir).

Öteki reformist sol çevrelerin o günden bugüne düzenle barışma ve bütünleşme yolunda katettikleri mesafe üzerinde durmaya ise gerek yok. Bu akımların nasıl bir duruma düştüklerini görebilmek için Karayalçınlar'la ittifak kurmalarına ya da Amerikancı Kürt liberal çevreleriyle bu denli içli dışlı olmalarına değil, daha dolaysız bir gösterge olarak, yerel seçimler üzerinden ortaya koydukları kendi politik yaklaşımlara bakmak yeterlidir. Onlar beldiye seçimleri üzerinden kitlelerin karşısına "yerel iktidarlaşma" iddiasıyla çıkabiliyorlar ve bunun genel seçimlerle gelecek bir "genel iktidarlaşma"nın da yolunu açacağını söyleyebiliyorlar. Bu su katılmamış bir burjuva liberal parlamenter çizgidir ve ortada Karayalçınlar ve Kürt liberalleri olmasa bile bir seçim platformunda kendileriyle paylaşılacak hiçbir ortak nokta kalmadığının en dolaysız bir göstergesidir. Ama tüm söylemler ve sitemler gösteriyor ki, bu açık liberal konumlanışa rağmen bu çevreler kazara Karayalçınlar'la ittifak kurmaktan geri durabilseler, devrimci olmak iddiası taşıyan birileriyle ortak bir seçim platformunda kolayca buluşabileceklerdir. Kaldı ki, genel planda Karayalçınlar'la ittifaka rağmen bu ittifakın biçim olarak yansımadığı yerelliklerde, bu kaba liberal platformlarına rağmen devrimci olmak iddiası taşıyan bazı çevrelerin desteğini şimdi de alabilmektedirler.

Seçimler ve devrimci siyasal tutum

Sorunun bir de seçim denilen siyasal olaya yaklaşımla ilgili temel önemde bir boyutu var. Tüm göstergeler, ortaya konulan tüm görüş ve değerlendirmeler, halkçı küçük-burjuva oportünizminin burjuva temsili kurumlara yönelik seçimlere yaklaşım konusunda ilkesel açıklıklardan yoksun olduğunu ortaya koymaktadır. İlkesel yaklaşım yoksunluğunun halkçı küçük-burjuva oportünizmini düşürdüğü durumun vehametini gösterebilmek için öncelikle seçimler sorununa yaklaşımla ilgili bazı temel önemde gerçekleri yeniden hatırlatalım.

Seçimler, partilerin kendi bağımsız kimlikleri ve programlarıyla kitlelerin karşısına çıktıkları siyasal zeminlerdir. Her parti toplumu ve kitleleri ilgilendiren temel ve güncel sorunlar nelerse onlara ilişkin çözüm programı ve politikalarıyla kitlelerin karşısına çıkar ve desteğini talep eder. Burjuva politikasındaki dejenerasyon, burjuva partilerinin politik propagandalarını daha çok da şahıslar üzerinden reklam ve imaj şovlarına indirgemesi olgusu, bu temel önemde politik gerçeğin önemini hiçbir biçimde değiştirmez ya da azaltmaz. Hele de sözkonusu olan devrimci partilerse. Devrimci partiler her koşulda kitlelerin karşısına, temel iktisadi, sosyal ve siyasal sorunlara bakışları, bunların çözüm yolu ve yöntemlerine ilişkin görüşleri her neyse onlarla çıkarlar.

Ekim'in geçen sayısında bu temel

ilkesel yaklaşım şöyle formüle edilmişti:

"Komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların birliğini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede, kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar." (Sayı: 233, Ocak 2004, Başyazı)

Bu yaklaşım seçim ittifaklarını engellemez; fakat düzene karşı devrim alternatifine dayalı bir platformu, olanaklı bir seçim ittifakının tartışılamaz ana ekseni olarak şart koşar. Yani seçimler vesilesiyle kurulacak ittifakları, seçimlere katılmaktan beklenen devrimci amaçlardan ayrı düşünüp ele almak olanağı yoktur. Bunun gerisindeki herşey, devrimci bir partinin burjuva seçim mekanizmasına katılmasını anlamsız kılar ya da amacından saptırır. Bu durumda seçimler, devrimci amaçlar için bir araç olmaktan çıkar, kendi içinde bir amaç haline gelir. Burjuva parlamentosunda ya da öteki temsili kurumlarda koltuk kapmak kaygısının egemen hale geldiği opotünist parlamenter bir girişim olarak yozlaşır.

Bu temel önemde ilkesel yaklaşımdan çıkan pratik sonuca gelince. Güncel olayların akışı içinde şu veya bu politik gelişme, elbette reformist sol akımlarla geçici bir işbirliğini gerektirebilir, siyasal mücadelede bundan kaçınılamaz. Fakat seçimler asla bu türden platformlar değildir. Devrimci partilerin görevi, seçimleri; kitleleri düzen içi çözümlere, parlamenter hayallere karşı uyarmak, onlara sorunların gerçek kaynağı olarak kurulu düzeni ve gerçek çözüm yolu olarak da kurulu düzenin devrimci yollardan aşılması gerçeğini gösterebilmek, böylece onları parlamenter hayallerin sersemletici etkilerinden koruyarak devrimci sınıf mücadelesi yoluna yöneltmek için bir fırsat ve araç olarak kullanabilmektir. Yineliyoruz; bu seçimlerdeki herhangi bir ittifak ya da işbirliğinin de asgari koşuludur ve devrimci platformla parlamenter reformist platformu ayıran temel ölçüttür. Bu ölçüt bir yana bırakıldığında, devrimci olanla reformist olan arasındaki uçurum kaybolmakla kalmaz, seçimlere katılım tüm devrimci anlamını ve amacını yitirerek, burjuva parlamenter bir çerçeveye oturur ve fazla oy almak, temsili kurumlarda daha fazla koltuk kapmak yarışına dönüşür.

"Komünistler için seçim çalışmaları tümüyle devrimci sınıf mücadelesine ilişkin genel hedef ve görevlere tabidir; onlar seçim atmosferinden, kitleleri devrimci hedeflere kazanmanın, onların birliğini, örgütlenmesini ve mücadelesini bu doğrultuda geliştirmenin bir olanağı olarak yararlanmaya bakarlar. Bu çerçevede, kitlelerin karşısına düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ve bildirgeleriyle değil, kendi bağımsız devrimci sınıf programıyla, bunun döneme uyarlanmış ve güncel devrimci görevlere bağlanmış popüler açıklamalarıyla çıkarlar."

Bu durumda, varsayalım ki, bugün reformist sol bloku oluşturanların Karayalçın'la ittiakı şu veya bu nedenle gerçekleşmedi (Nitekim 3 Kasım'da bunun somut örneğini gördük de). Peki bu durumda değişen ne olacak? Reformizmi kendileri için bir kimlik haline getirmiş bulunanlar, bu platformu bir yana bırakarak devrimcilerle birlikte devrimci amaçlara yönelik bir seçim çalışması içine mi girecekler? Bu olamayacağına göre,

bunun olması eşyanın tabiatına aykırı düştüğüne göre, Karayalçınlar'dan bir günah keçisi yaratıp onun şahsında şeytan taşlamak niye? Bunun yerine, reformist bloku kendi platformu ve kimliği üzerinden suçlayıp kitleler önünde teşhir etmek gerekmez mi? Kitleleri devrime dayalı çözümlere kazanabilmenin, onları devrimci sınıf mücadelesi yoluna yöneltebilmenin temel ön koşullarından biri tam da reformizmin maskesini düşürmek değil midir? Tasfiyeci süreçlerin büyük bir ağırlığa dönüştüğü, tabandaki iyiniyetli birçok devrimciyi ve ilerici emekçiyi sersemlettiği, tereddütlere düşürdüğü; geçtik tabanı, parti ve grupların tepesindekileri bile etkilediği günümüz koşullarında, parlamentarizme dayalı tasfiyeci bir cereyan yaratmak isteyen reformist akımlara karşı böylesine bir ilkeli ve etkili tutumun apayrı bir politik önemi ve işlevi yok mudur?

Geleneksel halkçı akımlardaki liberal damar

Bu son noktadan hareketle soruna bir de güncel boyuttan bakalım. Düzen politikaları ikincil önemde bir-iki sorun hariç aynı program ekseninde tekleşmiş bulunuyor. Bu bize burjuva siyasetindeki tıkanıklığın ve çöküşün de bir açıklamasını veriyor. Aynı programda tekleşmiş bulunmak, bu programı uygulayanları bitiriyor ve sırasını bekleyenleri ise bu aynı program hakkında tek kelime muhalefet edemez duruma düşürüyor. Bu, düzen politikasının karşısına devrim programı ve politikalarıyla çıkmak için son derece elverişli bir nesnel zemin anlamına geliyor.

Oysa tam da böyle bir dönemde, karşı-devrimin iki onyılı bulan sistematik basıncı altında terbiye edilmiş ve düzen platformuna çekilmiş reformist sol, "AKP karşıtlığı"na dayanan ve burjuva parlamenter hayallere oturan bir tutumla kitlelerin karşısına çıkıyor. Düzenin mevcut yapısı ve işleyişi içinde bir başka alternatif bulunduğu yanılsaması yaratıyor. Ve dahası, bunu, solun genelini etkileyen, ardına takan ve kendi ekseninde sürükleyen bir rüzgara dönüştürerek yapmaya çalışıyor. 3 Kasım sürecinde bunun nasıl başarıldığını biliyoruz. Aynı şey çok daha geri bir konum, kimlik ve platform üzerinden şimdiki yerel seçim sürecinde deneniyor ve yazık ki reformizme karşı devrimin bayrağını yükseltmekle yükümlü olanlar, bu aynı reformist cereyandan ancak Karayalçın faktörü sayesinde kendilerini kurtarabiliyorlar. Karayalçın engeli olmasa, taktik esneklik ya da "solun hareket alanını genişletmek" gibi pek masumca gerekçelerle, öteki bazı çevreler de bu tasfiyeci platformda yer alacaklar ve solu güç yapmak, "halklarımız adına bir rüzgar estirmek" adı altında liberal solun yelkenlerini şişirecekler.

Bu çarpıcı olgu, tasfiyeci süreçlerin geleneksel halkçı devrimci hareketten arta kalanlarda yarattığı tahribatın da dolaysız bir göstergesidir. 3 Kasım ve 28 Mart süreçleri geleneksel halkçı hareketteki güçlü liberal damarın kendini dışa vurmasına vesile oldular. Yaşanan belirsizlikler, tutarsızlıklar ve kaba yalpalamalar bunun ürünüdür. Böyle bir damar küçük-burjuva sınıfsal-ideolojik konum ve kimlik üzerinden halkçı akımlarda yapısal olarak zaten var ve uygun koşullar oluştuğunda kendini kaba bir biçimde açığa vurabiliyor. Komünistler halkçı oportünizmin eleştirisi içinde bunun bugüne kadar sayısız örneğini ortaya koydular. Bunu en tipik ve klasik örneği, 12 Eylül'ün hemen ardından "proletarya diktatörlüğünün bir biçimi" olarak görülen bir iktidar düşüncesinden "Avrupa tipi burjuva demokrasisi" düşüncesine sıçrayabilen TDKP şahsında görülmüş, bu düşünsel sıçrayışın politik meyvesi ise Ecevit CHP'si ile ittifak arayışı olmuştu. Devrimci TDKP'den bugün dört dörtlük bir burjuva parlamenter çizgiye oturmuş reformist EMEP'i çıkaran işte bu liberal damardır. Fakat TDKP, her zaman vurguladığımız gibi, geleneksel halkçı hareketin gerçekte en ileri temsilcilerinden

biriydi. Dolayısıyla onda varlığını bu denli çarpıcı biçimde ortaya koymuş bu liberal damar, gerçekte halkçı akımların tümü için ortak bir özelliktir. Bu, küçük-burjuva ideolojik-sınıfsal kimlikle, yani temsil edilen sosyal kategorinin ikili özelliği ile ilgili bir yapısal zaaftır.

Bu liberal damarın kendini dışa vuruşunun son derece ilginç, göze batan ve gelinen yerde artık traji-komik bir görünüm kazanan güncel örnekleri de var. (Komünistler 3 Kasım seçimlerinin de sunduğu verilerden yararlanarak bu örnek üzerinde de gereğince durmuş bulunuyorlar). Düşünün ki, reformist blokta yer almaya dünden hazır olup da her seferinde Karayalçın engeli sayesinde bunun dışında kalanlar, kalır kalmaz bu kez "ezilenler" adına "devrim ve sosyalizm" bayrağının temsilcileri misyonuna soyunabiliyorlar. Blokun içine girilebilse halklarımızın ilerici, anti-faşist, emekten yana partileri olarak anılacak olan çevreler, blokun dışına kalınınca boş hayaller yayan yasalcı reformist sol partiler olarak suçlanıp öfkeli tepkilere konu ediliyorlar.

Aynı zaman dilimi içinde aynı politik gerçeklik üzerinden bu denli keskin bir çelişki sergilemek, içselleştirilmiş bir küçük-burjuva konum ve kimlik üzerinden olanaklı olabilir herhalde. Böylelerine basitçe şu sorular yöneltilebilir. Blokun dışında kalınınca ezilenler adına yükseltilen bayrağı biliyoruz, peki ama kazara Karayalçınlar olmasa ve sözkonusu blok içinde yer alınsa, yükseltilecek bayrak ne türden olacak? Bu durumda blokun ortak bayrağı hangi rengi taşıyacak, ne adına ve kimler adına yükseltilecek? Böyle bir blokta "devrim ve sosyalizm"in esamesi okunmadığına göre, bu blokun içinde devrim bir yana sınıf mücadelesi düşüncesini bile eskimiş bulan liberal akım (Kürt hareketi) esas ağırlığı oluşturduğuna göre, sahi yükseltilecek bayrak ne adına ve ne uğruna olacak? Bu kadar kaba bir tutarsızlığı aynı zaman dilimi içinde yaşayanlar, SHP'nin ortalıkta gözükmediği yerlerde bloku desteklemekle yine de bir tutarlılık örneği sergiliyorlar. Bunu da bu konuya değinmişken hatırlatmış olalım.

Devrimin bayrağını yükseklerde tutmak sorumluluğu

3 Kasım seçimleri reformist blokun solun geneli üzerinde nasıl bir tasfiyeci cereyan estirmek istediğini somut olarak ortaya koymuştu. Bunun bir istek olarak da kalmadığını, birçok çevreyi ardından sürüklediğini, şu veya bu nedenle bu sürüklenişin dışında kalanlardan bir kısımının bile dolaylı biçimlerde da olsa aynı etkiye kapıldıkların biliyoruz. Bu kadarı başlı başına önemli bir tahribat sayılmalıdır. Reformistler bunu bir de umdukları türden bir seçim başarısına dönüştürmüş olsalardı, asıl büyük tahribatı o zaman yapacaklar, bayraktarlığını yaptıkları parlamentarizmi böylece solun büyük bir bölümünde meşrulaştırma olanağı bulmuş olacaklardı.

Reformist sol 3 Kasım'da parlamentarizm üzerinden yapmaya çalıştığını şimdi onun yerel seçimlere uyarlanmış versiyonu olan "belediye sosyalizmi" üzerinden yapmaya çalışıyor. Eğer bu şimdilerde sol hareket üzerinde 3 Kasım'da yarattığı türden bir cereyan yaratmıyorsa, bunda bir kez daha Karayalçın faktörünün büyük bir rolü var. Öylesine ki, bu çevreler böyle bir ittifakı, öteki sol kesimler bir yana, kendi tabanlarına bile izah etmekte ve benimsetmekte hala bir ölçüde zorlanıyorlar.

Yine de bu, reformist solun gündemdeki yerel seçimlerde oynamakta olduğu tahrip edici rolü küçümsemeye yol açmamalıdır. Reformist sol birçok açıdan devrimci akımlardan daha güçlüdür, kitlelere seslenmede daha geniş olanaklara ve onlara ulaşmada daha rahat hareket edebilme koşullarına sahiptir. Devrimci akımların önemli bir bölümünün yerel seçimlerdeki politikasızlığı ve bunun ürünü olan edilgen konumu, reformist sol için ayrıca önemli bir avantaj olmaktadır. Bütün bu üstünlükleri ve avantajlarıyla o

kitlelerin karşısına sol adına çıkmakta, onlara dayanaktan yoksun vaatlerde bulunmakta, boş hayaller yaymaktadır. Bunda başarılı olduğu ölçüde ise doğan ve doğacak olan tahribat, dolaysız olarak devrime ve devrimci sınıf mücadelesine zarar verecektir. Bunu anlamakta bir güçlük yoktur sanıyoruz.

Bu böyleyse eğer, devrim davasında samimi ve ciddi olan herkesin, yerel seçim atmosferinde reformist akım karşısında devrimin bayrağını yükseltmek gibi temel önemde bir sorumluluğu vardır. TKİP, yerel seçimlere yaklaşımının esaslarını ortaya koyarken, bu sorumluluğa şu sözlerle dikkat çekmişti:

"Partimiz kendi bağımsız faaliyetini esas almak ve bugünden bunun örgütlenmesine girişmekle birlikte, olanaklı olan her durumda, öteki devrimci güçlerle işbirliği için de çaba harcayacak, bu konuda sorumluluklarına uygun davranacaktır. Her renkten burjuva ve küçük-burjuva reformist parti, grup ve çevrelerin emekçilerin karşısına "sol alternatif" iddiasıyla çıktığı bir seçim döneminde, bu yönlü bir çaba özellikle bir ihtiyaçtır. Reformist aldatmaca karşısında devrim ve sosyalizm alternatifini öne çıkaran, kitlelere inanç ve kararlılıkla devrimci çözüm ve mücadele yolunu gösteren, bunu devrimci sınıf mücadelesinin geliştirilmesi somut hedefine bağlayan bir çabaya omuz vermek tüm gerçek devrimcilerin görevidir." (Sayı: 233, Ocak 2004, Başyazı)

Bu çağrıya henüz somut bir karşılık alabilmiş değiliz. Buna fazlaca şaşırmıyoruz da. Zira şu veya bu devrimci çevrenin bu tür bir çağrıya kendi cephesinden gerekli karşılığı verebilmesi için, öncelikle yerel seçim dönemi ve bu dönem içinde estirilen reformist cereyanın sol tabanda ve emekçiler üzerinde yaratabileceği tahribat konusunda açık bir değerlendirmeye sahip olabilmesi gerekiyor. Yazık ki devrimci olmak iddiasındaki çevreler bir bütün olarak bu konuda yeterli açıklıktan yoksundurlar ve dolayısıyla bunun gerektirdiği pratik çabalardan uzak kalmaktadırlar. Onlar Karayalçınlar üzerinden şeytan taşlayarak ve bu arada reformist adaylara hangi koşullarda ne türden bir destek vereceklerini açıklamayı yerel seçim politikası sanarak, süreci edilgence izlemekle yetinmektedirler.

"Partimiz kendi bağımsız faaliyetini esas almak ve bugünden bunun örgütlenmesine girişmekle birlikte, olanaklı olan her durumda, öteki devrimci güçlerle işbirliği için de çaba harcayacak, bu konuda sorumluluklarına uygun davranacaktır. Her renkten burjuva ve küçük-burjuva reformist parti, grup ve çevrelerin emekçilerin karşısına "sol alternatif" iddiasıyla çıktığı bir seçim döneminde, bu yönlü bir çaba özellikle bir ihtiyaçtır. Reformist aldatmaca karşısında devrim ve sosyalizm alternatifini öne çıkaran, kitlelere inanç ve kararlılıkla devrimci çözüm ve mücadele yolunu gösteren, bunu devrimci sınıf mücadelesinin geliştirilmesi somut hedefine bağlayan bir çabaya omuz vermek tüm gerçek devrimcilerin görevidir."

Bu hoş olmayan tabloya rağmen TKİP, tüm devrimci güç ve çevrelere çağrısını buradan bir kez daha yinelemektedir. Partimiz, kendi cephesinden başta işçi sınıfı olmak üzere emekçiler önünde devrimin ve sosyalizmin bayrağını yükseltmek için azami bir çaba içinde olacak, bu konuda güç ve olanaklarını en etkin biçimde sefereber edecek ve bunu, reformizmin maskesini düşürmek, onun kitlelerde yaratmaya çalıştığı yanılsamaları kırmakla birleştirecektir. Öte yandan, bu bağımsız faaliyeti hiçbir biçimde zayıflatmaksızın, devrimci çevrelere yönelttiği çağrının gerekleri doğrultusunda da üzerine düşenleri yapacaktır.

EKİM

Sınıf çalışmamızın yeni dönemi

Partimiz beş zorlu yılı geride bıraktı. Bu beş yıl içerisinde yaşanılan zorlu süreçlerde verilen sınavlar, bizi bugün yeni bir aşamaya getirmiş bulunuyor. Kendi zorlu ve sancılı gelişme süreçlerimiz bakımından bir dönem artık kapanmıştır. Yeniden inşa dönemi diye adlandırılabilecek bu süreç esası yönünden belli bir başarıyla geride bırakılmıştır.

Zorlu bir sürecin geride kalması

'98 Kasım'ında partinin ilanından sonra hareketimizi hedefleyen sistematik saldırılar bir yana, genel sınıf hareketi için de geride kalan bu beş yıl çok yönlü kayıpların yaşandığı bir dönem oldu. Tüm bu süreç içerisinde işçi ve emekçi hareketi, saldırılara etkin bir karşı koyma gücü göstermek şöyle dursun, ciddi bir gerileme, bir bakıma dağılma yaşadı. Sermaye iktidarı ekonomik ve sosyal cephede kapsamlı saldırı paketlerini bir bir hayata geçirmeye çalışırken, siyasal cephede de -özelde devrimci hareketi ezmeye yönelik- ciddi saldırılar içerisinde oldu. Bunlarda belli başarılar da kazandı.

Yeniden inşa irademiz, nispeten uzun sayılabilecek bir döneme yayılsa da, saldırıları daha baştan büyük bir ciddiyet ama aynı ölçüde bir soğukkanlılıkla karşılamış olmanın avantajıyla, beş yılın ardından asgari bir başarıya ulaştı.

Parti aşamasına yeni varmış her hareket için partinin ilanı, doğalığında yeni bir inşa sürecinin başlaması anlamına da gelir. Nitekim parti kongremiz, toplam faaliyetin partili düzey üzerinden yeniden inşa edileceğini, bunun en kritik ve tayin edici alanlarından birinin ise sınıf çalışması cephesi olacağını ortaya koymuştu. Bu tarihi adımın sınıf düşmanlarımızca yerinde değerlendirildiğini gösteren yoğun saldırı dalgasının yaratığı tahribat ve kayıplar, inşa sürecini bizim için bir süreliğine farklı bir çerçeveye sokmuş, öncelikle kaybedilen örgütsel ve politik mevzilerin yeniden yaratılması önplana çıkan bir görev olmuştur.

Partili düzey üzerinden yeniden şekillendirilecek olan sınıf çalışmamız ise, bu geçici öncelikten en fazla etkilenen alan oldu. Parti inşa süreci içerisinde yaratılan mevzilere dayanarak, sınıfın ana gövdesine yönelik etkin bir siyasal faaliyet yürütmek, sınıfın geniş kesimlerine partinin politikaları doğrultusunda müdahale etmek, ve böyle bir faaliyet içerisinde, sınıfın öncü kuşağını daha geniş bir ölçekte partiye kazanmak görevi, kaybedilen mevzilerin yeniden oluşturulması göreviyle içiçe girdi. Geride kalan beş yıl içerisinde yeniden inşa irademiz, yalnız kaybedilen mevzilerin yeniden var edilmesini sağlamamış, toplam parti çalışmamızı da gelinen yerde tarihinin en güçlü düzeyine ulaştırmayı başarmıştır.

Alabildiğine elverişsiz şartlarda ortaya çıkarılan bu önemli başarı, sınıf mücadelesinin çok yönlü görevleriyle karşılaştırıldığında, kuşkusuz hep ciddi yetersizlikler de taşıdı. Bu yetersizliklerin yaşanmasında yeniden inşa sürecinin zorlukları temel faktörlerden biri oldu. Ve şimdi örgütsel yeniden inşa sürecinin esas anlamıyla tamamlandığını söylediğimiz bir aşamada, siyasal sınıf çalışmamızın yeni bir döneme girdiğini de söylemiş oluyoruz aynı zamanda. Bu yeni dönem üzerinden bir dizi temel noktaya değinmeden önce, geride kalan süreci en azından temel bazı çizgileriyle hatırlamak, yeniden inşanın hangi şartlar altında nasıl bir yönde geliştiğini kısaca özetlemek, sürecin kavranması noktasında yol gösterici olabilir.

İnşa süreci dönemi sınıf çalışmamız

Politika güçle yapılır. Bu çok bilinen ve sık kullandığımız özdeyişe bizim hep, "ama güç olmak için de politika yapmak gerekir"

vurgusunu eklediğimiz biliniyor. Daha en başından, yani hareketin siyasal mücadele sahnesine çıkışından itibaren, her türlü güç, olanak ve kadro kazanımımızı, siyasal sınıf çalışması zemininde değerlendirmeye büyük bir önem verdik. Tek tek güçler kazanmak ya da bir takım mevziler yaratmak, bizim için her zaman genel politik çalışmaya bağlı ve tabi bir sonuç olarak anlaşıldı. '98 yılında bizi partili düzeye ulaştıran siyasal sınıf faaliyetimiz, gerek kendi sınırlılıklarımızdan, gerekse işçi hareketinin onyılları bulan sancılı-durgun seyri nedeniyle, işçi sınıfının sınıf bilincine ulaşmış devrimci öğelerinden, yani öncü devrimci işçilerden kadrolaşma alanında ciddi sınırlılıklar taşımaktaydı.

Kuşkusuz bununla da bağlantılı olarak, genel ve etkin bir siyasal sınıf faaliyeti örgütlemede ciddi zorlanma alanlarımız vardı. Gene de özellikle 3. Genel Konferansı (Mart 1994) takip eden dönemde, bu alanda önemli adımlar atmayı da başarmıştık. Sınıf hareketinin genel durgunluk ortamında yaşanan mevzi direnişlere yapılan etkin müdahaleler; özellikle orta ölçekli işletmelerde yaratılmaya başlanan mevziler; sınıfın geneline seslenen gündemlere dayalı çalışmalar; sınırlı da olsa sınıf zemininden kadrolaşmanın başlaması; hepsinden önemlisi, bizi partiye büyüten toplam siyasal faaliyetimizin artık işçi sınıfı zeminine oturtulmasının ve buradan üretilmesinin başarılması, mevcut sınırlılıkları aşmanın da önemli bir birikimini yaratmıştı.

Partileşmeyi takip eden operasyon dalgası bu birikimde ciddi gedikler açarak, böylece varolan sınırlılıkların aşılması şöyle dursun, eldeki bir takım mevzilerin de kaybedilmesine neden oldu. Bu dönem içerisinde örgüt çalışmamız bir dönem için geri çekilmek zorunluluğu ile karşı karşıya kaldı. Bu arada zindan süreci gibi çok ağır bir dönem yaşandı. Bu dönem içerisinde faaliyetimizin yönünde ve güçlerimizin konumlanmasında yer yer bununla bağlantılı öncelikleri gözetmek mecburiyetiyle karşı karşıya kaldık. Bu dönemde ortaya konulan etkin faaliyet yeniden inşa sürecinde kritik bir rol oynasa da, bu öncelikler ve bir ölçüde de yön kaymaları, sınıf çalışmasında derinleşmede bir takım müdahaleleri ertelememize yol açtı.

Bu sürecin belli bir aşamasında duruma bilinçli bir müdahale yapıldı ve parti çalışmasında stratejik önceliklerin gerekleri yeniden önplana çıktı. Genel planda propaganda-ajitasyon çalışmasının güçlendirilmesi, sınıf çalışmasında kullandığımız araçların çeşitlenmesi, bültenler, platform çalışmaları, kültür kurumları vb. adımlarının atılması, çalışmamızın nihayet sınıf zemininde toparlanmaya başladığının ifade ve yansımalarıydı.

Parti kuruluş kongresinde sınıf çalışmasından uzaklığıyla ve örgütsel olarak şekilsizliğiyle eleştirilen açık çalışmamız, tüm bu eksikliklere ve fazlasıyla genç, tecrübesiz güçlere dayanmasına rağmen, bu süreç içerisinde kuşkusuz partileşmenin de sağladığı politik, örgütsel ve moral etkiyle, ciddi bir değişim ve gelişme gösterdi. İllegal faaliyetin hırpalandığı ve bir süre için zorunlu olarak geri çekildiği bir dönemde, doğan boşluğu kendi cephesinden bilinçli bir tutumla dengeledi ve bir süreliğine siyasal faaliyetin esas yükünü üstlendi. Aldığı darbelerin yıkıcı etkilerine rağmen illegal parti faaliyeti de kendini belli bir evrenin ardından yeniden var etti. Ve yalnız propaganda alanında değil, fakat sınıf ve kitle çalışması alanında da partileşme öncesi dönemin üzerine çıktı.

Platformlar, bültenler ve kurum çalışmaları üzerinden çeşitlenen faaliyetimiz, nihayet belli alanlarda elle tutulur birikimler de yaratmaya başladı. Özellikle son iki yılda faaliyetimizin esas alanını artık belirgin biçimde işçi sınıfı hareketi, daha somut ve kesin olarak da fabrikalar oluşturmaya başladı. Parti hiçbir döneminde sınıf çalışmasına bu denli geniş ölçekte yönelmemiş, fabrika çalışmasını bu denli yaygın sürdürebilecek olanaklara sahip olmamıştı. Bu gerçekten önemli ve sonuçları asıl bundan sonra görülecek bir başarının ifadesidir.

Sınıf çalışması alanında başarılanları ayrıntılandırmak, dahası, tüm bunların hangi elverişsiz şartlar altında ve hangi zorluklara göğüs gerilerek başarıldığını ortaya koymak mümkün. Ancak burada konumuz bu değil.

Tüm bu gelişmelerin yaşandığı süreçte örgütsel yeniden inşanın hala sürüyor olması,

bir dizi yetersizliğin de kaynağı oldu. Bu, bazı sorun alanlarına daha esaslı müdahaleler yapılmasını bir biçimde zora soktu. Yaratılan birikimin yeni bir düzlemde süzülmesi ve kalıcılaşması, atılan başarılı adımların süreklileştirilmesi ve bunun üzerinden partili düzeye yakışır bir sınıf çalışmasına geçilebilmesi, bu handikapın geride bırakılmasıyla doğrudan ilgili idi. Ne iyi ki artık o noktaya da ulaşmış bulunuyoruz.

Şimdi artık tüm ilgi ve dikkatimizi bu alana yoğunlaştırarak, faaliyetimizin yeni bir düzeye ulaşmasını engelleyebilen her türlü sorun alanına daha güçlü müdahaleler yapabilecek ve süreklileştirebilecek durumdayız.

Burada ve bunu önümüzdeki sayılarda izleyecek tamamlayıcı değerlendirmelerde, siyasal sınıf faaliyetimizin durumunu, ihtiyaçlarını ve gelişmesinin önünde engel haline gelmiş sorunların en önemlilerini tartışmaya çalışacağız.

Sınıf çalışmasında sıçrama eşiği

Faaliyetimiz kritik bir eşiktedir, üstelik bir süreden beridir bu böyledir. Bu eşiğin aşılıp aşılamayacağı birçok yan etkenin yanı sıra, esas itibarıyla gelişme gösterilen bazı konularda bu gelişme ivmesinin sürdürülmesine ve rutinleşme belirtisi gösteren bazı sorun alanlarına yapılacak etkili ve sonuç alıcı müdahalelere bağlıdır. Sınıfın gündemlerine etkin müdahalede, genel toplumsal ve siyasal gündemleri sonuç alıcı bir tarzda sınıfa taşımada aldığımız anlamlı mesafelere rağmen, bölge çalışmalarını fabrika zeminine oturtmada yer yer hala ciddi yetersizliklerimiz var. Etrafımızda toplanmaya başlayan işçi ilişki ağını kadrolaştırmada, sendikal cephede daha etkin bir taraf olmada ve platformlar, kurumlar, bültenler gibi araçların daha etkin ve işlevsel kullanılmasının sağlanmasında hala belli güçlüklerimiz ve sorun alanlarımız var.

Bu sorunlar yeni değildir elbet. Dahası bu başlıkların hemen hepsinde aldığımız anlamlı bir yol sözkonusudur. En önemlisi de, artık bu alanlara daha sistematik bir müdahaleyi yapabilecek durumdayız, bunun olanaklarına sahibiz. Taşıdığımız irade ve yarattığımız birikim, bu sorun alanlarına yüklenmek için her zamankinden daha güçlüdür.

Yaşanılan gelişmenin sınıf faaliyetimizde bir sıçrama yaratacağı beklentisi bugün saflarımızda güçlü bir duygudur. Yeni bir döneme girildiği değerlendirmesinin bu beklentiyi artırdığı ve belli bir sabırsızlığa yolaçtığı da bir gerçektir. Öncelikle bu beklentinin çok da yersiz olmadığını söylemek gerekir. Faaliyetimizin ortaya çıkardığı birikim böyle bir sıçramanın zemini olabilecek güç ve niteliktedir. Yeni bir döneme girmemiz de bunu anlatmaktadır. Ancak öte yandan yeni bir döneme girdik vurgusu, daha çok bizim kendi süreçlerimizle ilgili bir durumdur. Bunun esas sonuçlarına varabilmesi ve toplam siyasal faaliyetimizde bir sıçrama yaratabilmesi, bizden öteye genel plandaki bir dizi gelişmeye ve etkene de sıkı sıkıya bağlıdır. Örneğin sınıf ve kitle hareketinin gelişme seyri, bizi aşan bu etkenlerin başında gelmektedir.

Bu nedenle sıçrama tanımını da kendi sınırları içinde doğru anlamak, salt subjektif çabalarla elde edilecek başarının sınırlarını objektif koşulların içinde gerçekçi bir zemine oturtmak gerekir. Sınıf çalışmasında sıçramayı, daha çok, mevcut faaliyetimizin eski dönemle karşılaştırıldığında yeni bir düzeye çıkarılması olarak anlamak durumudayız. Faaliyetimizin çapında ve gücünde belirgin bir büyüme olarak da tanımlayabiliriz bunu.

Bunun bile bugünden yarına hemen başarılacağı beklentisine de girilmemelidir. Bu gelişmenin temposu düne göre daha hızlı olacaktır kuşkusuz. Ama gene de bu, dönemsel başarılarımızın üstüne basa basa, onlardan süzüle süzüle olacaktır. Öte yandan bunu başarabilmenin bile zorunlu önkoşulları var. Örneğin, faaliyeti yürüten kadrolar yeni bir düzeye ulaşmanın önünü açabilecek değişimler geçirmezlerse, yani yeni olanı eskinin alışkanlıkları ve anlayışlarıyla karşılamaya çalışırlarsa, istenilen sonucu almak da doğal olarak zora girer. Dolayısıyla, bu sürecin belirleyecek etmenlerden biri de, bizzat biz partililerin göstereceği değişimin kapsamı ve gücüdür. Partili kadrolar olarak bunun bilincinde olmalı, sorumluluklarımıza bunun üzerinden bakabilmeliyiz.

Genel siyasal gündemleri sınıfa taşımak

Henüz geniş ölçekte politika yapamadığımız parti öncesi örgüt sürecinde dahi toplumsal-siyasal gündemleri etkin çalışmalara konu etmeye çalıştık. Bu gündemleri sınıfa taşıyarak duyarlılık yaratmak, temel bir yönelimimiz oldu. Bu, işçi sınıfını toplumun tüm emekçi ve ezilen kesimlerinin öncüsü olarak gören teorik anlayışımızın doğal bir pratik sonucuydu. İşçi sınıfının dikkatini tüm toplumsal-siyasal sorunlara çekmek, devrimci bilincini bu doğrultuda geliştirmek, onun toplumda kendi öncü devrimci rolünü oynayabilmesinin temel önemde bir halkasıdır.

Gelinen aşamada sınıf adına daha geniş ölçekte politika yapabilecek düzeydeyiz. Asıl olarak partileşmeyle sağlanan bu düzey geride kalan süreç içerisinde bilinen nedenlerle gerçek sonuçlarını henüz üretemedi. Genel siyasal gündemlere müdahale etmede hala bir dizi sorun yaşıyoruz. Sınıf hareketinin yaşadığı bunalım, bırakalım genel toplumsal-siyasal sorunları, kendi dar iktisadi ve sosyal sorunlarına karşı dahi gösterdiği duyarsızlık, bizim pratiğimizdeki yetersizlik ve zaaflarla da birleşince işimiz iyice zorlaştı. Bu, özelikle fabrika eksenli sınıf çalışmamızda genel siyasal gündemlere ilgisizlik, bu alanı siyasal gündemlerden soyutlama eğilimi gibi sonuçlar da üretebildi. Fabrika ilişkilerimizin genel olarak yeni olması ve sınıf kitlelerinin politik düzeyinin düşüklüğü göz önüne alındığında anlaşılır olan bu pratik sonuç, gelinen yerde hızla aşılmalıdır. Bu çerçevede, örneğin zindan süreci, 3 Kasım seçimleri ya da emperyalist savaş gündemlerinin öne çıktığı evrelerdeki çalışmamıza bu gözle yeniden bakmalı, bundan sonrası için gerekli sonuçları çıkarmalıyız.

Sınıfın hareketinin özgün gündemlerine müdahale

Söylenenlerden sınıfın kendi özgün gündemlerine yapılacak müdahalenin önemsiz olduğu sonucu çıkarılamaz doğal olarak. Özellikle sınıf hareketinin parçalı olduğu dönemde, bu alana yönelik müdahale daha fazla önem taşır. Kaldı ki bizim sınıf çalışmasında aldığımız son dönemdeki mesafenin bu gündemleri iyi kullanmakla ciddi bir bağı da var.

Bu müdahalenin halihazırda iki temel zaaf alanı göze batmaktadır. Bunlardan birini ifade etmiş bulunuyoruz; işçi hareketinin kendi somut gündemleri, genel siyasal gündemlerle yeterince etkin ve yaratıcı tarzda birleştirilemiyor.

Ötekini ise, sınıf hareketinin genelini ilgilendiren saldırılara karşı daha etkin bir faaliyet yürütmedeki zorlanma oluşturmaktadır. Bu açıdan bir gündem üzerinden az buçuk planlı bir çalışma yürütüldüğünde bir takım sonuçların alınabileceğini, örneğin yakın dönemde iş yasası üzerinden yürütülen faaliyet somut olarak göstermektedir. Özelleştirme saldırısı ve kendiliğinden patlamalara yol açan altıncı ay zamları vb. gündemler ise, bu noktadaki olumsuz örnekler sayılabilir.

Sınıfın genel gündemlerini kavrayıp bunları kısa vadeli kampanyalar tarzında bir faaliyete konu edebilmekte, hala katetmemiz gereken bir yol var. Yeni dönemde en fazla çubuğun bükülmesi gereken alanlardan biri budur. Bu yalnızca genel sınıf hareketinde daha yukarıdan bir politik etki sağlamayacak, aynı zamanda son dönemde bütün ağırlığımızı vermeye başladığımız fabrika ve sektör çalışmalarımızın önünü açan bir işlev de ortaya koyacaktır.

Yeni dönemde hem siyasal gündemler, hem de iktisadi-sosyal gündemler üzerinden daha güçlü bir biçimde politika yapabilir hale gelmeliyiz. Bu, son dönem sınıf çalışmamızda çubuğu büktüğümüz fabrikalarda kalıcı mevziler yaratma çabamızla karşı karşıya konulacak bir olgu değil, tersine, orada güçlenmenin temel önkoşullarından biridir.

Konuya, fabrika çalışmasında çok yönlü olarak yoğunlaşmanın sorunları; sendikal örgütlenme ve sendikal bürokrasiye karşı etkin mücadelenin sorunları; sınıfa müdahale araçlarının çeşitlendirilmesi, platform, bülten, kültür kurumları gibi araçların daha etkin hale getirilmesi; sınıf çalışması içinde kadrolarımızın eğitimi ve dönüştürülmesi, bizzat sınıf içinden kadrolaşmanın ve böylece parti örgütlenmesini fabrika zeminine oturtmanın sorunları vb. başlıklar üzerinden devam etmeyi umuyoruz.

Fabrikada özgün politikalar belirleme sorunu

Dönemsel politikamızın önceliklerini ve esaslarını belirlerken, sınıf hareketinin mevcut durumundan ve gelişim seyrinden bağımsız olarak hareket edemeyiz kuşkusuz. Temel perspektiflerimize uygun olarak somut sorunlar çerçevesinde politikalar belirler ve bu politikalar doğrultusunda çalışma yürütürüz. Sınıf hareketindeki gelişmelere de mücadelenin ihtiyaçları doğrultusunda belirlediğimiz bu politikalarla müdahale ederiz. Hedefimiz mücadeleyi bir adım da olsa ileriye sıçratabilmektir. Hareketin durgunluğu ve geriliği koşullarında bu sıçramayı sağlayabilmek için çeşitli taktik-politik açılımlarla süreci örgütlemeye çalışırız. Döneme uygun olarak somut bir çalışma planı ortaya koyar, pratik çalışmamızı bu somutluk üzerinden şekillendiririz. Ancak herşeyden önce soluklu ve uzun vadeli bir çalışmayı esas alırız.

Politikayı çalışma birimlerinde somutlamak ihtiyacı

Politik çalışma doğal olarak öncelikle hedef olarak seçilen alanlar üzerinden ve bu alanların kendine özgü somut sorunları da gereğince gözetilerek örgütlenir. Çalışmanın örgütlenmesi sırasında taktik talep ve istemler formüle edilirken, genel propaganda ve ajitasyonun ötesinde, somut talepler belirlemek ve bu talepler etrafında kitleleri mücadeleye çekmek, çalışmada etki ve başarı sağlamanın temel gereklerinden biridir.

Politikalarımız fabrikalarda da karşılığını buldukça daha güçlü bir etki alanı yaratır. Merkezi düzeyde belirlenen taktiğimizi nasıl ki yerellerde özgülleştirmek gerekiyorsa, tek tek fabrikalarda da özgülleştirme gibi temel önemde bir görevimiz var. Dönemsel politikalarımızın merkezi olarak başarılı bir şekilde ortaya konulması önemli ve belirleyici olmakla birlikte, tek başına başarının güvencesi olamaz. Asıl başarı, bu politikalarımızı fabrika zemininde büyük bir inisiyatif ve yaratıcılıkla hayata geçirmektetir. Bunun için de fabrikalardaki her bir somut sorunu ve olanağı kullanarak politikalarımızı uygulamak durumundayız.

Genel sorunların dışında her fabrikanın kendine özgü farklı sorunları, farklı işçi profilleri vardır. Bu özgünlükler her bir fabrikada nasıl hareket edileceğini de belirler. Fabrika içinde en yakıcı, en temel, işçileri biraraya getiren-birlikte hareket etmelerini koşullayan sorunlardan hareket etmeliyiz. Somut sorunlardan yola çıkarak somut bir müdahale içinde olmalıyız. Salt genel politik perspektifler üzerinden değil, aynı zamanda somut sorunlar üzerinden sonuç alıcı somut politikalar belirleyerek işçileri etkileyebilir, mücadeleye ve örgütlenmeye çekebiliriz.

Fabrika özgüllüğünde bu sorunlara müdahale ederken farklı farklı istem ve talepler öne çıkacaktır. Bu nedenle soyut, genel, belirsiz bir fabrika politikası olamaz.

Belirlenen özgün politikayı uygulayabilmek sorunu

Fabrika politikasını belirleyip somutlama ve hayata geçirme sorumluluğu fabrikada çalışan yoldaşlarımıza aittir. İşçilere önderlik etme iddiası tam da bu pratik içinde sınanır. Belirlenmiş politikayı hakkıyla hayata geçirebilemek çok daha zorlu bir uğraştır ve doğal olarak, çok daha fazla çaba, ısrar ve emek gerektirir.

Fabrikalara uygun özgün politika belirlemek çoğunlukla belli bir deneyim ve birikim sağlandıktan sonra fazlaca zor olmazken, yaratıcılığın ve yeteneklerin çok yönlü kullanılmasını gerektiren uygulama aşaması, sınıf hareketinin bugünkü elverişsiz ortamında çoğunlukla istenilen sonuçları kısa dönemde üretemediği için, bir sıkıntı ve bunalım kaynağına dönüşebilmektedir. Bu bir zorlanma, ama aynı zamanda bir sınav alanıdır. Sınıfa önderlik etme becerisi tam da bu zorlanma sürecinden geçilerek, moral

bozucu sonuçların etkisinden sıyrılmayı başararak kazanılacaktır.

Somut sorunların, güncel gelişmelerin her biri işçileri harekete geçirmede bir olanaktır. İsabetli ve doğru politikalar üretiyorsak eğer, çalışmalarımız da işçiler nezdinde karşılığını bulur. Çünkü yaşanan sorunlara karşı işçilerin mutlaka verdiği bir tepki vardır. Nitekim kimi zaman kendi özgül sorunları üzerinden hareketlenmeler de yaşanmaktadır. İşte fabrikalara ilişkin üreteceğimiz politikalar, bu öfke ve tepkilerin örgütlü bir karşı koyuşla açığa çıkartılmasına hizmet etmelidir. Bu tepkiler bir kıvama gelip bir potada birikince, kendiliğinden dediğimiz hareketlenmeler çıkar ortaya. Ama bu türden kendiliğinden tepkiler çoğunlukla sonuç getirmez. Ancak somut bir politika-somut hedefler ekseninde işçileri bilinçli olarak harekete geçirmeyi başardığımızda bu sınırlar aşılabilir.

Sınıf çalışmasında karşılaştığımıza pratik zorlanmaları aşmak için hızla somut adımlar atmalıyız. Fabrikalarda çalışma bu adımları atmanın olanaklarını fazlasıyla yaratıyor. Yeter ki biz partili işçiler olarak olanakları yeterince değerlendirelim, zorlanmalarımızı aşmasını bilelim. Fabrikalardada politika yapmanın hakkını verdiğimizde, hızla güç olmamızın zeminini de böylece oluşturmuş olacağız.

Fabrikalarda bir güç haline gelebilmek, her somut sorunu ve fırsatı kullanarak politikamızı yaratıcılıkla ve ustalıkla uygulamakla, buradan hareketle geniş işçi kitlesi üzerinde sürekli etki alanı yaratmakla mümkündür. Bir anlamda, günlük faliyetimizi sürekli ve sistemli bir biçimde örgütlemek görevidir bu.

Fabrikalarda ağır ve kötü çalışma koşullarının ürettiği birçok sorun var. Gün be gün bu sorunlarla içiçe çalışıyoruz. Bu sorunlara tepki duyan işçiler mutlaka oluyor. Biz her bir sorundan hareket ederek talepler ileri sürmeli, işçileri bu talepler doğrultusunda mücadeleye çekmeyi başarabilmeliyiz. Öne çıkan talepleri belirleyip sürekli bir çalışmanın konusu haline getirdiğimizde, işçiler taleplerimizi sahiplenecek ve bir takım hakların kazanılması uğruna mücadeleye girişeceklerdir.

Örneğin bir fabrikada tüm sorunların merkezinde esnek çalışma modelinin tamamıyla uygulanması vardır. Fabrikadaki taşeronlaştırma, ücretlerin düşüklüğü, sosyal hakların olmaması, kısaca ağır, kötü ve keyfi çalışma koşulları, esnek çalışmanın sonuçları olarak işçileri köleleştirmektedir. Biz bu fabrikaya yönelik politikamızda esnek çalışmaya karşı mücadeleyi temel almak durumundayız. Elbette daha özel ve yakıcı olarak öne çıkan herhangi bir başka sorun ya da sorunlar üzerinden de işçileri mücadeleye çekmeye çalışmalıyız.

Esnek çalışmanın bir sonucu olan taşeronlaştırmaya karşı işçilere daha rahat tutum aldırabiliriz. Buna ilişkin nasıl bir propaganda ve ajitasyon yürüteceğimizi, sorunu nasıl ele alacağımızı planladığımızda, gerisi işçiler karşısında politika yapma alanındaki inisiyatifimize kalıyor. Zaten işçiler taşeronlaştırmanın ne anlama geldiğini bizzat yaşayarak görüyorlar. Çeşitli broşürlerle, bildirilerle, toplantı ve panellerle işçilerin bilincini açmaya çalışırız. Amacımız işçilere politik tutum aldırmaktır. Buna uygun pratik-politik adımlarla izleyeceğimiz taktiği oluşturmaktır. Örneğin taşeronlaştırma sorunundan hareketle çevremizde toparladığımız işçileri bir araya getirebiliriz. Bu "çevre-çeper grubu" olur, "eğitim grubu" olur, "çalışma grubu" olur, adı önemli değil. Önemli olan, bu çalışmanın komiteleşme yönünde ilk adımların atılmasına hizmet etmesidir. Bu gruplarla düzenli toplantılar yaparak, işçilerin daha ileri olanları ile bizi fabrikalarda hücreleştirmeye götürecek fabrika alt komitelerimizi yaratabiliriz.

Ya da, kadın işçilerin çoğunlukta olduğu bir fabrikada onların ezilen cins olmaktan kaynaklı daha yakıcı ve özel sorunları vardır. Bu sorunlardan da hareket ederek kadın işçileri, sorunların çözümü için çeşitli talepler etrafında örgütleyebiliriz. Kreş sorunu daha yakıcıdır onu öne çıkarırız, ya da ücret sorunu daha yakıcıdır, eşit işe eşit ücret talebini öne çıkarırız. Hedefimiz, kadınları kendi kurtuluşları için sınıf mücadelesinin bir parçası haline getirmektir. Kendine özgü sorunlar doğrultusunda eğitim grupları, tartışmalar, toplantılar vb. araçlarla onların bilinçlerini açmak ve politik tutum almalarını sağlamaktır.

Sonuç olarak fabrika politikası, yapacağımız işin çerçevesi ve esasıdır. Somut bir politikaya bağlanmayan bir çalışma haliyle dağıtıcı olacak, bizi dar ve kısır bir pratiğe mahkum edecektir.

Kamu emekçileri hareketinin güncel sorunları

Dünyada kapsamlı bir özelleştirme saldırısı yaşanıyor. Uluslararası planda sağlık, eğitim, ulaşım, haberleşme, enerji vb. temel hizmet alanları uluslararası tekellere açılmak isteniyor. Özelleştirme, taşeronlaştırma, çalışma yaşamının esnekleştirilmesi, sosyal hakların gaspı, örgütsüzleştirme vb. saldırılar artık kamu hizmet alanları ile çalışanlarını da kapsıyor.

Kapitalist sistemin tek kutuplu dünya düzeni sonrası sağlamış olduğu nispi rahatlama fazla uzun sürmedi. Açılan yeni pazarlar, iktisadi krizlerin faturasının bağımlı ülke işçi ve emekçilerine ödettirilmesi, kapitalist devletlerin büyük oranda sosyal alanlardan el çekerek buraları piyasanın insafına terk etmesi artık yeterli olmuyor.

Hizmet sektörü ile sanayi sektöründeki istihdam farkı giderek açılıyor. Sanayi geri plana düşmüş durumda. Yaşlı nüfusun artışı, artan işsizlik, yeni kâr alanlarına duyulan ihtiyaç vb. kapitalist devletleri sosyal güvenlik kurumlarının tasfiyesine, kazanılmış hakların gaspına yöneltiyor. Bu ve benzeri birçok nedenden dolayı kamu hizmet sektörleri ve sosyal güvenlik kurumları özelleştirilerek uluslararası piyasaya açılmak isteniyor. Son dönemlerde kamu çalışanlarının Avrupa başta olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinde gerçekleştirdiği eylem ve direnişler, temelde özelleştirme saldırısına ve sosyal hakların tasfiyesine karşı yükseltiliyor.

Kamu emekçileri hareketine kısa bir bakış

Dünyadaki kapsamlı saldırı dalgasından Türkiye işçi ve emekçileri de fazlasıyla payını aldı. Hızla ayrıcalıklı konumunu yitiren kamu emekçilerinin mücadelesi '60'ların devrimci yükselişinden, '70'lerden ve '87-91 işçi hareketinin olumlu havasından etkilendi. Sendikalaşma talebi ile ortaya çıkan hareket, ücret artışı gibi iktisadi talepleri kimi dönem demokratik taleplerle birleştirerek görece politik bir kimlik de kazandı. Hareketin öne sürdüğü grevli-TİS'li sendika talebi geniş emekçi kesimler tarafından sahiplenildi.

Burjuvazinin 12 Eylül sonrasında sınıfı örgütsüzleştirme saldırısının üzerine yükselen hareketin sendikalaşma talebini karşılayabilme olanağı yoktu. Buna rağmen kamu emekçileri fiilen sendikalarını kurarak ve buralarda örgütlenerek anayasal yasakları fiilen delmiş oldular. Bunun bir sonucu olarak kurumsallaşmamış sendikal bir yapının içinde, işçi sendikalarında görülen sendika bürokrasisi türü yapılanmalar erken dönemde çok belirgin bir şekilde ortaya çıkamadı. Hareket içindeki dinamikler nedeniyle, reformist anlayış ve önderlikler hareketin önünü kesen değil bir şekilde önünde sürüklenen bir seyir izlediler.

Reformist önderliğin harekette yolaçtığı tahribat

Türkiye'de kamu emekçilerinin hızla kötüleşen iktisadi ve sosyal durumları uluslararası planda yaşanan özelleştirme saldırısından ayrı düşünülemez. Sermaye devleti, hareketin en güçsüz olduğu bir dönemde, yoğun ve kapsamlı saldırılarını hızlandırmış bulunuyor. Elbette bu bir rastlantı değil. Yıllardır hareketi ezmek, sindirmek, teslim almak için sistemli bir politika izliyor. Geniş kesimleri sindirmek için hareket üzerinde terör estiriyor, önderliğini teslim almak için ona düzen içi kanallar açıyor.

Devletin alana dönük saldırılarını hayata geçirmesi için öncelikle, haklı ve meşru

taleplerle taban dinamizmi üzerinden yükselen, politikleşme ve militanlaşma potansiyeli taşıyan kamu emekçileri hareketini denetim altına alması gerekiyordu. Ancak hareketin asıl olarak '87-91 işçi eylemliliklerinin de yarattığı olumlu etkiyle şekillenmesi, örgütsüz kesimleri de içine alarak yayılması ve genişlemesi, hareketi denetim altına almayı zorlaştıran etkenlerdi.

Devlet, reformist önderliği şahsında hareketi teslim almanın araçlarından biri olarak 4688 sayılı yasayı gündeme getirdi. Hareketi geriye çekmenin, düzen sınırlarına hapsetmenin etkili bir aracı olarak yasadan büyük oranda faydalandı. Elbette bunda temel rolü hareketin baştan beri reformist etkiye açık olması oynadı. Süreç içerisinde işçi sınıfıyla pratikte birleşememesi, genel planda artan iktisadi ve sosyal saldırılar karşısında sınıf ve kitle hareketinin yaşadığı durgunluk, siyasal bir zemine sıçrayamaması, hareketin taşıdığı temel eksikliklerdi. Tüm bunlar sendikal düzlemde gelişen hareketi reformist etkiye açık hale getirdi. Reformizmi güçlendiren de bu aynı zemin oldu.

Grevli-TİS'li sendika talebinin reformist önderlik tarafından amaçlaştırılması, ancak hakları kazanmak için grev silahının kullanılmaması, bir süre sonra talebin kendisini kazanılması imkansız bir ütopyaya dönüştürdü. Reformist önderlik kamu emekçilerinin güncel ve acil taleplerine gözünü kaparken, grev yöntemini sadece propaganda malzemesi olarak kullandı. Hareketin sorunları bir kenara bırakılarak grevli-TİS'li sendika talebine kilitlenildi. Ancak grev hakkını kazanmak için grev örgütlemek gündeme getirilmedi, ileri sürülen kısmi bir takım talepler de hak alıcı bir mücadele programına bağlanmadı.

Yasa sonrası, hareketin varlık nedeni olarak sürekli canlı tutulan, ancak kazanılması için gerçek bir mücadele programına bağlanmayan grevli-TİS'li sendika talebinin karşılanmamış olması, geniş kesimlerde "her şey bitti, kaybettik" ruh halini yarattı. Bu da kitlelerin mücadeleye ve sendikalara olan güvenini büyük oranda zedeledi.

İşbirliğinden ihanete...

Yasa sonrası geniş kesimler "kaybettik" ruhhaliyle yenilgi psikolojisi yaşarken, zaten baştan beri kazanmak gibi bir iddiası olmayan ve tüm pratiğiyle bunu ispatlayan reformist önderlik yasanın nimetlerinden faydalanma yoluna gitti. Kitle hareketliliği ve taban dinamizmi üzerinden sendika yönetimlerine gelen reformist anlayışlar, yasaya da sığınarak bürokratik kurumlaşma ve işleyişi iyice pekiştirdiler, hızla taban dinamiklerden koptular.

Reformist önderlik bugün, yine sahte yasaya dayanarak, bürokratik işleyişi en alt birimlerine kadar oturtacak olan "profesyonel sendikacılığa" geçiş için fırsat kolluyor. Hükümet temsilcileri 4688 sayılı yasada bir takım değişiklikler yapılacağını çeşitli vesilelerle duyurmuş bulunuyor. Yasanın emekçiler lehine yeniden düzenlenmesi için yaygın, etkin ve güçlü kitle eylemlilikleri halihazırda yükselmediğine göre, devletin, KESK reformistlerini ihanette ve işbirliğinde sınır tanımayan Türk-İş yönetimi gibi "profesyonelleştirmek" istediği çok açık. Kendi dar siyasal çıkarlarını hareketin acil ve güncel ihtiyaçlarının önüne koyan, düzenin parlamentosunda siyaset yapmaya/güç olmaya heveslenen reformist anlayışlar, dün 4688 sayılı yasaya bu beklentilerle geçit vermişlerdi. Sınıf ve kitle hareketinde yaşanan dibe vurmuşluk, devrimci akımları da içine alan tasfiyeci rüzgarın etkisi göz önüne alındığında, düne kadar iyi-kötü hareketin önünde sürüklenen reformist anlayışların bugün icazetçilikten işbirlikçiliğe, uzlaşmacılıktan ihanete hızla savrulması şaşırtıcı değildir.

Kamu yönetimi gibi tarihsel önemde bir saldırının meclis gündemine gelmesine rağmen KESK yönetiminin herhangi bir karşı mücadele örgütlememesi, tersine soluksuz eylemlerle saldırının önünü düzlemesi ihanetin boyutlarını göstermektedir. Kamu emekçilerinin acil gündemi özelleştirme saldırısı ve kölelik yasaları iken, KESK adına yapılan açıklamalarda ve alınan kararlarda yerel seçimlerde liberal-reformist bloğu destekleyen ifadeler, yapılan

toplantılarda "profesyonelleşme"nin sağlayacağı olanaklar vb. açık ya da kapalı bir şekilde dile getirilmektedir.

Devrimci kamu emekçilerinin payı

Hareket her ne kadar sendikal örgütlenme talebi ekseninde şekillense, çıkışı bu talebe dayansa da dönem dönem devlet terörü, İMF politikaları vb.'ne karşı kitlesel eylemleri hayata geçirdiğini, Kürt halkının özgürlük mücadelesini sahiplendiğini, işçi sınıfıyla ortak mücadele eğilimi gösterdiğini biliyoruz. Ancak, toplumun diğer kesimlerinin sorun ve taleplerini sahiplenmesi, bir takım siyasal talepleri ileri sürmesi hareketin siyasallaşması anlamına gelmiyordu. Bunun için devrimci önderlik müdahalesi gerekiyordu. Ancak, devrimci kamu emekçilerinin alana ilgisizliği, iddiasızlıkları, devrimci demokrat akımların demokratizm, ekonomizm ve sendikalizmden kopamayışları, iktidar ufkundan yoksun oluşları, alandaki çalışmayı tek başına sendikal çalışmaya indirgemeleri vb., reformizmin harekete rengini vermesini kolaylaştıran etkenler oldu.

Bugün, sahte yasa sonrası havuç-sopa taktiğinin havuç kısmının devlet adına başarıyla tamamlanması üzerine, devrimci olma iddiası taşıyan kamu emekçilerinin de reformizme yedeklenmiş olduğunu görüyoruz. Yasa sonrası yaşanan genel kurul süreçleri bunun en somut ve çarpıcı örneklerini sunmaktadır. Bağımsız devrimci bir tutum almak yerine yönetimlere gelmek mantığıyla her kesimle ilkesiz ittifaklar yapıldı, reformizme güç taşındı. Elbette bu tek başına kamu emekçileri hareketine özgü bir durum da değil. Sonuçta devrimci akımların genel siyasal süreçlere dönük politikaları, programatik zeminleri bunu aşabilecek düzeyde değil. Tüm bunlar hareketin yaşadığı tıkanıklığın temel nedenleri ve aşılması gereken sorunlardır.

Hareketin güncel sorunları

Alanda hizmet üreten onbinlerce emekçiyi doğrudan ilgilendiren, köleliğe mahkum eden bir dizi saldırının gündemde olduğunu söylemiştik. Sermaye '90'lı yılların başından bu yana kamu alanının tasfiyesi için hazırlıklarını hızlandırmış durumda. Bu yönde ciddi mesafeler de alındı. Önce fiili uygulamalarla özelleştirmelere, çalışma yaşamının esnekleştirilmesine işlerlik kazandırıldı. Artık fiili durum daha da ağırlaştırılarak yasal güvenceye alınmaya çalışılıyor. Tüm bu hazırlıklar gözler önünde gerçekleştiriliyor.

Reformist önderlik bu saldırı dalgasına karşı kısmi bir takım iktisadi ve sosyal kazanımları korumak için dahi hak alıcı bir mücadele tarzı ve programı ortaya koymak niyetinde değil. Devletle karşı karşıya gelmeyi göze alamayan reformistler, onunla uzlaşarak kendilerine düzen içinde bir takım mevziler kazanmaya çalışıyorlar. Hareketin biriktirdiği güç ve imkanları da bu doğrultuda kullanmak istiyorlar. Ancak, devletin dayattığı koşullarda gerçekleştiği için, buna uzlaşı demek de mümkün değil. Devlet dayatıyor, KESK reformistleri de "denileni yaparsak muhatap alınırız, belki kırıntı koparırız" mantığıyla her seferinde bir adım daha geri atıyor, teslim oluyorlar. Bunun adı da devleti "ikna" etmek oluyor. İcazetçilik öyle bir hal almış durumda ki, öncesinde devletin kapattığı sendikalara ses çıkarmayarak devleti cesaretlendiren reformistler, sahte yasa sonrası KESK içinde nispeten ileri tutum alan, tabanında devrimci-ilerici unsurlar barındıran sendikaları bilinçli bir şekilde tasfiye ederek/bölüp parçalayarak etkisizleştirdi. Devlet daha sopayı göstermeden hareket üzerinde denetim kurarak, düzen için hiçbir tehdit oluşturmadıklarını, tersine bu konuda düzenin ihtiyaçlarını karşılayacaklarını ispatlamaya çalışıyorlar.

Saldırıların kapsamı düşünüldüğünde, kamu emekçileri hareketinin mevcut durumu kabul edilemez. Onyılların kazanımları bir çırpıda gaspedilirken, parçalı ve etkisiz eylemliliklerle süreç emekçilerin aleyhine işliyor. Reformist önderliğin harekete dayattığı mücadele pratiği gelinen aşamada hareketi iyice yormuş, moral kazanımlarını törpülemiş durumda. KESK yönetiminin saldırılar karşısındaki bilinçli tutumu, tabandaki öfkeyi eritme, tepkiyi dizginlemeye

yönelik. Komünistlerin birçok vesileyle vurguladıkları gibi, halen doldurulamayan devrimci önderlik boşluğu ve gerçek bir mücadele programının olmaması hareketin yaşadığı temel sorunların başında geliyor.

Yasa öncesinde fiili eylemler reformist anlayışlar tarafından monoton eylemler, sokak eylemleri ise marjinal grupların fetişleştirdiği eylem biçimleri olarak karalanmaya, hak alıcı eylem biçimleri dışlanmaya çalışılırken, bugün altı doldurulmayan, işyerlerinde çalışması yürütülmeyen iş bırakma kararlarıyla eylemlerin içi tümden boşaltılmaya çalışılıyor.

Bugün her ne kadar yönetimler ağırlıklı olarak reformist anlayışların elinde olsa da, fiili meşru eylem geleneğinin taşıyıcısı, bu geleneğin kazanımlarının bilincinde deneyimli bir kuşak (tabanda reformist anlayışlara yakın unsurlar arasında da) mevcut. KESK yönetiminin aldığı eylem kararları (sonrası belirsiz merkezi eylemler, birkaç saatlik iş bırakma eylemleri vb.) bir yandan geniş emekçi kesimleri yıldırmaya, mücadele isteğini törpülemeye yönelikse, diğer yandan da öncü, ilerici unsurların tepkisini bloke etmeye yöneliktir. Bu da tabandaki diri unsurlarla reformist önderlik arasında yaşanan gerilime işaret etmektedir. Reformist önderliğin yarattığı tahribata, doldurulamayan devrimci önderlik boşluğuna rağmen halen alanlara çıkmakta ısrar eden, mücadele kararlılık gösteren unsurların varlığı bunun somut kanıtıdır.

Gerici kontra örgütlere güç kazandırıldı

Devletin, kamu emekçilerinin mücadelesini bölme, KESK'i denetim altına alma amacıyla kurdurttuğu Kamu-Sen'e tepkisiz kalarak alan açan reformist anlayışlar, bu gericilerle çeşitli platformlarda yer alarak sarı sendikacılığı meşrulaştırdılar. Bunu, Kamu-Sen'le yetki yarışına giren KESK yönetiminin politik-pratik planda bu gerici güruha benzemesi, mücadeleci sendikal anlayışla sarı sendika arasındaki farkı belirsizleştirmesi izledi.

Bu belirsizlik gerçek anlamda bir tabanı olmayan Kamu-Sen'e hareket içinde alan açtı, ona emekçi kesimin milliyetçi-sağ eğilimli tabanını kazandırdı. Birçok sektörde yetkiyi Kamu-Sen almış durumda. Kamu-Sen'in faşist yöneticileri hareketi bölerek etkisizleştirme çabasını sürdürüyor. Toplu görüşme sürecinde KESK'in yaptığı eylemleri etkisizleştirmek için açlık grevi çadırı açtı, göstermelik de olsa mücadeleci bir söylem kullandı. Medyatik şovlarla belli bir etki de yarattı. Yine görüşme sürecinde KESK'le aynı dönemlerde düzenlediği merkezi Ankara eylemleriyle gövde gösterisi yaptı. Bu eylemlerde kimi zaman devletin kolluk güçleriyle göstermelik gerilimler yaratarak mücadeleci bir görüntü kazanmaya çalıştı. Her fırsatta KESK'i "bölücü, terörist" sendika diye teşhir ediyor. Kamu yönetimi saldırısına yine milliyetçi, şoven bir yaklaşımla "devletin üniter yapısına zarar gelecek" vb. söylemlerle karşı çıkıyor vb. Kamu-Sen'in tüm pratiği hareketi bölmeye, pasifize etmeye dönük.

KESK yönetiminin devlet güdümüne girmesi, pratikte yaptırımı olmayan eylemlerle günü geçiştirmesi, Kamu-Sen'in de sahte bir mücadeleci eylem pratiği sergilemesi, demagojik söylemlere başvurması, emekçi kitleler nezdinde ikisi arasındaki farkı giderek belirsizleştiriyor. Üye kazanmak için Kamu-Sen'i karalamaktan öte politika üretmeyen KESK reformistleri, toplu görüşme sürecinde Kamu-Sen'le yanyana gelerek, "kolkola mücadele ediyoruz" mesajı verdi. Politik ve pratik planda birbiriyle çelişen tutumlar alması tabanda sendikaya karşı ciddiyet ve güven bunalımı yaşanmasına neden oldu. Tüm süreç KESK reformistlerinin sadece görüntüde değil özünde de bu gerici faşist güruha karşı etkin bir mücadele yürütmeyeceğinin, ona güç kazandıracağının güçlü işaretlerini veriyor.

Harekette yaşanan gerilim

Bir yandan devletin saldırılarına diğer yandan hareketi içten içe kemiren reformist önderliğin yarattığı tahribata rağmen hareketin bugüne kadar biriktirdiği güç ve enerji herşeye rağmen emekçileri, en azından öncüleri şahsında, mücadeleye yöneltiyor. Elbette bunda kamu emekçilerinin hızla

yoksullaşması, çalışma ve yaşam koşullarının giderek ağırlaşması temel önemde bir rol oynuyor. Yaşanan kan kaybına rağmen halihazırda eylemlere katılım düzeyi bunu göstermektedir.

Tabandaki pasif üyeden aktivistine, devrimci olma iddiası taşıyan unsurlara kadar harekette mücadeleye inançsızlık ve umutsuzluk ruh hali egemen. Tabanla daha sık yüzyüze gelen, saldırılardan doğrudan etkilenen alt kademe sendika bürokratlarından aktivistlere kadar birçok bileşen, KESK'in sürecinden farklı düzeylerde ve farklı nedenlerle rahatsız. Bugün birçok şubede üye toplantılarında bu sorunlar dile getiriliyor, eleştiriliyor. Kimi şube ve sektörlerde olağanüstü durum tanımı yapılarak "ne yapmalı" alternatif arayışıyla çağrılar yapılıyor, toplantılar düzenleniyor. Bu toplantıların kimi yerde çağrıcıları, kimi yerde katılımcıları, merkezi yönetimdeki reformist anlayışların tabandaki güçleri olabiliyor. KESK'e yöneltilen eleştiriler ise hareketin bugünkü durumundan yönetimleri sorumlu tutmakla sınırlı kalıyor. Eleştiriler reformist politikaları değil de yöneticileri hedef aldığı için de, özünde reformizmden bir ayrışma yaşanamıyor. Bu unsurlar merkezi politikaların şubelerdeki uygulayıcıları oldukları için, hareketin geriye düşmesindeki paylarını ciddi ve samimi bir özeleştirinin konusu etmekten de uzak duruyorlar.

Geçmişte KESK MYK'sının harekete dayattığı eylem kararlarını devrimci kaygılarla eleştirenlere "eylem içinde eylem örgütlenmez, sizin yaptığınız eylem kırıcılığı, merkezi karara uymak lazım, örgütlülük bunu gerektirir" vb. söylemlerle karşı çıkan, tasfiyecilikle suçlayan bu unsurlar bugün bizzat eylem kırıcılığı yapıyorlar. En son 10-11 Aralık eylemlerinde birçok şubede yaşananlar buna bir örnektir.

Alt kademe bürokratlar harekete inançsızlıklarını, mücadeleye güvensizliklerini, eleştiri konusu ettikleri KESK MYK'sını oluşturan anlayışlarla aynı düzlemde teorize ediyorlar. Yapmaları gereken tabana yüzlerini dönmekken, "yeni bir sendikal anlayış", "sınıfın tanımı yeniden yapılmalı", "kitle sendikacılığı" vb. argümanlarla, politik ve pratik olarak, eleştirdikleri ile aynılaşıyorlar.

Halihazırda geniş kitleler nezdinde sendikal bürokrasi yeterince teşhir olmuş değildir. Ancak kamu emekçilerinin görece daha politize olmuş unsurları şahsında (reformist politikaların etkisinde olmalarından bağımsız olarak) sendikal bürokrasi teşhir olmuş durumdadır. Ancak bu kesim de sendikal bürokrasiyi aşma noktasında bir irade, istek ve inisiyatif sergilemekten uzaktır. Hareket içerisinde deneyim kazanmış bu unsurlar süreç içerisinde yorulmuş, atıl durumda ve hala da reformizmin etkisi altındadır. Yılgınlık ve moralsizlik kendiliğindenci bir tutumla birleşmektedir. Bu unsurlar söylenme ve yakınmalarla varolan umutsuzluğu beslemekte, alana dönük farklı bir politika üretememekte, pratik olarak hareketsiz kalarak hareketin öncülüğünü fiilen üstlenmek konusunda bir istek ve irade ortaya koyamamaktadır. Zaten önderliğe yönelttikleri eleştiri, aldıkları tutum ile bunu yapabilmelerinin zemini de yoktur. Bu kesim eleştirdiği önderlikten politik, pratik ve programatik ve pratik planda kopamadığı sürece, koltuk muhalefeti yapmaktan öteye gidemeyecektir.

Hareketin ileriye taşınmasını, siyasallaşmasını ve militan bir karakter kazanmasını, sermaye devletiyle her cepheden karşı karşıya gelerek haklarını kazanmasını sağlayacak bir önderlik yeteneğine ve iddiasına sahip olmayan reformist anlayışlar kamu emekçileri hareketinin gerçek önderlik ihtiyacına yanıt veremezler. Devlet reformist yönetimlerin bu zaafını, hareketi denetim altına almanın, düzenin sınırlarına hapsetmenin bir olanağı olarak değerlendirdi. Bunda ciddi bir mesafe de aldı.

Alana ilişkin güncel görevler

Kamu emekçileri hareketinin bugün yaşadığı bunalımı, hareketteki reformist etkiyi kıracak devrimci önderliğin yaratılamaması ve geniş kitlelerin gerçek bir mücadele programı etrafında birleştirilememesi olarak özetleyebiliriz. Komünistlerin birçok kez vurguladığı gibi, öncelikli ve temel görev, kamu emekçilerinin taban örgütlenmelerini

geliştirmek, ona politik hedefler göstermektir. Bunun için alana dönük politikalar üretilmeli, sistemli ve çok yönlü bir politik-pratik çalışma yürütülmelidir.

Özellikle yasa sonrası yaşanan pratik süreç reformist politikaların iflasını açığa çıkaran bir dizi somut örnek biriktirdi. Bunu reformist önderliğin sonuçsuz politikalarının eleştiri ve teşhirine dayanak yaparken, asıl olarak tabandaki öncü kamu emekçilerini devrimci bir mücadele programına kazanmak, bunun üzerinden geniş kitleleri kucaklayacak bir önderlik düzeyi ortaya koyabilmek gerekmektedir. Yakın bir süreçte tasfiye yasalarıyla 4688 sayılı yasanın yeniden düzenlenmesi gündeme getirilecektir. KESK reformistlerinin bu süreçte izleyeceği yol önceki pratiklerine bakılarak anlaşılabilir: Daha fazla teslimiyet ve ihanet!

KESK yönetimi, böylesi bir süreci özelleştirme ve kölelik yasaları başta olmak üzere sermayenin tüm saldırılarına karşı grevli-TİS'li sendika hakkının kazanılması için mücadeleyle birleştirmeyeceği gibi, bundan özenle kaçınacak, sahte gündemler yaratacaktır. Böyle bir süreçte yapılması gereken, bunları teşhir etmek, kitleleri militan eylem çizgisine kazanmak ve devrimci mücadele programı etrafında birleştirmek doğrultusunda etkin bir çalışma yürütmektir.

Halihazırda eğilimi ne olursa olsun hareketin biriktirmiş olduğu güçler devrimci sınıf çizgisine kazanılmalıdır. Harekette yaşanan gerilim bunun için imkanlar sağlamaktadır. Bu imkanlardan devrimci amaçlar için yararlanılmalı, bu bilinçle öncü, devrimci kamu emekçileri göreve çağrılmalıdır.

Güncel sorunlara karşı somut talepler ileri sürülmeli, devrimci mücadele programı militan mücadele çizgisine bağlanmalıdır. Bu yönlü bir çalışma asıl olarak işyerlerine taşınmalı, buralarda yoğunlaşılarak sendika yönetimlerine basınç uygulanmalıdır.

Yasa sonrasında keyfi ve kaba bir biçimde tabanın iradesini yok sayan bürokratik sendikal işleyiş teşhir edilmeli, sendikaları gerçek bir mücadele aracı haline getirmek için tabanın iradesini temel alan sendikal demokrasinin işletilmesi sağlanmalıdır.

KESK reformistleri tarafından dile getirilen "çağdaş sendikacılık", "kitle sendikacılığı", "sınıfın/sendikaların yeniden tanımlanması" vb. türünden eğilimlerin mücadeleye zarar verdiği, kavram karmaşasına neden olduğu, eylemsizliğin teorisine dayanak yapıldığı, emek-sermaye çelişkisini yok saydığı ve bu tartışmaların sermayeye hizmet ettiği tok bir şekilde ifade edilmelidir. Sendikalar "sivil toplum" kuruluşları değil emek örgütleridir. Sermayenin çok yönlü saldırılarını geriletmenin, kısmi bir takım hakları kazanmanın bir aracıdır. Bu eğilimlere karşı sınıf sendikacılığı anlayışıyla hareket edilmeli, sınıf mücadelesi esas alınmalıdır.

Hem alanda hizmet üreten hem de bu hizmetlerden faydalanan geniş işçi ve emekçi kesimler düşünüldüğünde, özelleştirme saldırısına karşı ortak mücadelenin zemini fazlasıyla vardır. Ancak bunun önündeki en temel engel sendika bürokrasisidir. Bunu aşmak için tabanda birlik sağlanmalıdır. Sendikalar işçi sınıfıyla alanlarda ve mücadelede birleşmek için zorlanmalıdır.

Kamu emekçilerini de doğrudan ilgilendiren ülke gündemleri (savaş, ücretlerin artışı, kölelik yasaları, özelleştirmeler, AB'ye uyum vb.) anti-emperyalist mücadenin önemini artırmaktadır. Kamu emekçilerine yönelik saldırının uluslararası dayanakları sürekli ve sistemli bir şekilde teşhir edilmeli (ABD, İMF, DB, GATS vb.), buna karşı mücadelenin önemi vurgulanmalıdır.

Hepsinden önemlisi, tabanda devrimci bir birleşmenin sağlanması için devrimci siyasal mücadele temel alınmalı, tüm güç ve imkanlar, araç ve yöntemler bu yönde seferber edilmelidir.

Siyasal ve "özel yaşam" ayrımı üzerine

Partimizin son yıllarda yaşadığı gelişme ve güçlenme, dostun ve düşmanın gözü önündedir. Bu güçlenmenin belirgin olduğu alanlardan biri de gençliktir. Partimiz tarafından yapılan değerlendirmelerde bu önemli olgu değişik vesilelerle ortaya konuldu. Ancak bu gelişimin, eğer zamanında doğru müdahalelere konu edilmezse, belli sorunlar yaratabileceği de yer yer bu değerlendirmelerde dile getirildi. Herşeyden önce kısa denilebilecek bir zamanda böylesi bir nicel gelişim, gerekli nitel güçlenmeyle birleştirilemezse eğer, doğal olarak bir takım uyumsuzlukları da beraberinde getirebilecekti.

Nitekim somut deneyimlerimiz bu uyarıların yersiz olmadığını gösteren belli veriler de sunabilmektedir. Özellikle gençlik çalışmasında kazanılan ve büyük ölçüde küçük-burjuva özelliklere sahip bir sosyal-kültürel yaşamdan gelen deneyimsiz bazı genç yoldaşların örgüt kültürümüzü içselleştirmeleri kolay olmayabiliyor. Örgüt yaşamına yeni katılan bu türden genç yoldaşlar, geçmiş yaşam alışkanlıklarını şu veya bu ölçüde sürdürmek eğilimi gösterebilmektedirler. Bu anlaşılabilir bir durumdur. Fakat zamanında gerekli ve yeterli eğitici, yönlendirici ve düzeltici müdahalelere konu edilmediği bir durumda, örgüt yaşamımız, çalışma tarzımız ve bir bütün olarak mücadele sürecimiz için sorunlar yaratacağı da bir gerçektir.

Parti çalışması içindeki bir militan için örgütlenme ve devrimcileşme süreci, ne sadece politik işlerin yürütülmesinden ibarettir, ne de politik-örgütsel yaşamın ilkesel ve moral değerlerinin dışında bir "özel yaşam" ayrıcalığını kaldırabilecek bir durumdur. Bu ikisi, yani sosyal ve siyasal yaşam, her açıdan bir bütünlük taşımakta ve örgütlenme süreci bu bütünlük üzerinden şekillenmektedir.

Yanlış anlamalara (gerçekten kişisel olana müdahale gibi anlaşılabilecek durumlara) da mahal vermemek üzere konuyu daha somut olarak irdeleyebiliriz.

Siyasal çalışma ve özel yaşam

Genç devrimciler, bazen, siyasal çalışma dışında kalan vakitlerini "özel yaşam"larının bir parçası olarak görebilmekte ve bunu ayrı tutabilmektedirler. Ancak bu, kesinlikle taviz verilmemesi gereken zaaflı bir küçük-burjuva bakışın ürünüdür. Komünistler için siyasal mücadeleden, devrim davasından ayrı tutulabilecek bu türden bir "özel yaşam" ayrıcalığı söz konusu değildir, olamaz. Aksine, siyasal çalışma dışındaki zamanımızın nasıl geçirildiği, aslında partiye ve mücadeleye, daha genel olarak da devrim davasına karşı sorumluluğumuzun temel önemde bir ölçütüdür.

Burada karşılaşılabilen temel sorunlardan biri, kendi özel yaşamını dokunulmaz ilan eden küçük-burjuva kişilik olabilmektedir. Çokça görüldüğü gibi bu hiç de doğrudan ifade edilmemekte, fakat dolaylı biçimlerde karşımıza çıkarılmaktadır. Elbette mücadeleye komünist devrimci olarak katılacak bilince ve tercihe erişmiş hiç kimse kalkıp gündelik yaşamını "özel yaşamın dokunulmazlığı" adına savunmaz, savunamaz. Ancak bazı kimseler yine de örneğin gündelik ev yaşamlarını, duygusal ilişkilerinin ya da kimi arkadaşlık ilişkilerinin genel çerçevesini, harcamalarını, aile ilişkilerini ve hatta hatta bazı kişisel imkanlarını ayrı tutan bir bakış açısına sahip olabiliyorlar. Örneğin, bu ya da buna benzer noktalarda yaşanabilen kimi sorunlar, öncelikle örgüt ve yoldaşlar ile paylaşılmak yerine, bu öncelik dost ya da arkadaş olarak görülen dışarıdan kimi insanlara verilebilmektedir. Bu bireysel tercih

belki yaşanan sorunu çözmekte, ama bununla birlikte başka ve çok daha ağır sorunların önünü açmaktadır. Bu tür davranışlar, parti içinde manevi kaynaşmayı, bundan da güç alan güven ve çok yönlü kenetlenmeyi, bu çeçevede kolektif yapı, yaşam ve hareket yeteneğini zaafa uğratırlar. Sorunlu olabilen bu alanları daha açıklayıcı olabilmek bakımından somutlamaya çalışalım.

Aynı evi paylaşmak durumunda olan yoldaşlarımız, bu paylaşım sürecinde özverili, disiplinli ve kurallı olabilmelidirler. Tıpkı bir devrimcinin tüm yaşamında olduğu gibi, ev yaşamında da disiplinin özel bir önemi vardır. Bu, ev işlerinin aksatılmamasından yoldaşlar arasındaki ilişkilere, evin temizliği ve düzeninden uyku ve yemek saatlerine kadar geçerlidir. Zaman zaman bu türden bir disiplinli yaşam anlayışını saçma ve gereksiz bulan, devrimci bir yaşam alanını herhangi bir mekan gibi değerlendiren yoldaşlarımız çıkabilmektedir.

Oysa burada mesele, hiç de kaba ve mekanik bir askeri disiplin anlayışının kişinin en dar yaşam alanlarına doğru indirilmesi/dayatılması değildir. Partimizin bu sorunlardaki komünist olgunluğu ve duyarlılığı yeterince bilinmektedir. Buradaki asıl mesele, devrimci bir yaşamı mümkün kılan devrimci ve işlevsel bir disiplini, bunu olanaklı kılan bilinci ve değerler sistemini oturtabilmektir. Bir başka ifadeyle, burada karşı karşıya gelen kolektif olanla bireysel olan değil, fakat proleter devrimci sınıfa ait ve özgü olan bir yaşam ve disiplin anlayışı ile küçük-burjuva bireyci, savruk, gevşek, yer yer bohem yaşam ve disiplin anlayışıdır. Burada karşı karşıya gelen ve çatışan, temelde iki ayrı sınıfsal kültür ve zihniyet, bunları da içeren daha genel bir ifadeyle, yaşam anlayışıdır. Böyle bir karşı karşıya gelişte, komünist militanın net bir biçimde tercihini neyden yana yapması, kendini hangi bilinç ve moral değerlere göre yeniden biçimlendirmesi gerektiği yeterince açıktır.

Duygusal ilişkileri de benzer bir biçimde partiden ayrı tutma eğilimi oluşabilmektedir. Birkaç ayrı biçimde ortaya çıkan bu anlayış ve tutumun kabul edilebilir bir yanı bulunmuyor. Duygusal ilişkisini siyasal yaşamının dışında tutan, karşısındaki insanla siyasal bir paylaşım süreci yaratmayan ve bundan özenle kaçınan bir anlayış, devrimci siyasal yaşamda ilke olarak kabul edilemez, pratik olarak ise bu çok büyük sıkıntıların ve tahribatların kaynağı haline gelebilir. Bir diğer sorunlu yaklaşım ise, birçok duygusal ilişkide görülen iki kişiden birinin tüm siyasal iradesini diğeri üzerinden tanımlamasıdır. Böylelikle iki kişiden biri partiyle kurduğu ilişkiyi, diğeri olmadan sürdüremez duruma gelir.

Mesele, hiç de kaba ve mekanik bir askeri disiplin anlayışının kişinin en dar yaşam alanlarına doğru indirilmesi/dayatılması değildir. Buradaki asıl mesele, devrimci bir yaşamı mümkün kılan devrimci ve işlevsel bir disiplini, bunu olanaklı kılan bilinci ve değerler sistemini oturtabilmektir. Bir başka ifadeyle, burada karşı karşıya gelen kolektif olanla bireysel olan değil, fakat proleter devrimci sınıfa ait ve özgü olan bir yaşam ve disiplin anlayışı ile küçük-burjuva bireyci, savruk, gevşek, yer yer bohem yaşam ve disiplin anlayışıdır. Burada karşı karşıya gelen ve çatışan, temelde iki ayrı sınıfsal kültür ve zihniyet, bunları da içeren daha genel bir ifadeyle, yaşam anlayışıdır.

Bu, parti yaşamında ilke olarak kabul edilemez; zira partililer partiye üyelik bağlarıyla bağlıdırlar, bundan kaynaklanan görev ve yükümlülükleri vardır. Hiçbir başka ilişki bunun yerini tutamaz; parti bu türden ilişkileri ya da eğilimleri kendi kollektif kimliğinin, ilke ve moral değerlerinin kaba bir çiğnenmesi sayar ve buna hiçbir yaşam alanı tanımaz. Kişiler planında ise bu, komünist olmanın, komünist partisi üyesi onurunu taşımanın gerekleriyle hiçbir biçimde bağdaşmaz. İster tabi olan isterse olunan kişi payına olsun, bu türden bir ilişki, komünist kişiliğin ve partili olma onurunun kaba bir

biçimde aşağılanması örneği sayılmaldır.

Sorunun devrimci çözümü, bu türden ilişkilerde birbirinden ayrı partili konum ve iradeleri olan, olması gereken militanların, kendi aralarındaki duygusal ilişkileri devrimci açıdan birbirlerini ve dolayısıyla partili birlikteliği geliştirme zemini olarak kullanabilmeyi başarabilmelerindedir. Partili olanla olmayan arasındaki duygusal ilişkilerde bu aynı sorunun biricik doğru devrimci çözümü, partili olanın olmayanı mücadeleye ve dolayısıyla partili mücadeleye çekmesi, bunu ilişkinin geleceğinin olmazsa olmaz koşulu olarak görebilmesidir. Bunun dışındaki herhangi bir ara çözüm gerçekte bir çözümsüzlük kaynağıdır ve partili olanın mücadele ve parti yaşamı için içinden çıkılması zor sorunlara ve altından kalkılması zor tahribatlara yol açabilir.

Ailelerimizle kurduğumuz bağlar da bizim için kim zaman sorun kaynağına ve engele dönüşebilmektedir. Hemen her ailenin şu ya da bu oranda değişen mücadeleye karşıt gerici bir yanı bulunabilmektedir. Genç devrimcilerin karşısına sık sık çıkan bu gerici yanlar, faaliyetin önüne geçebildiği gibi, devrimcinin moralini bozabilmektedir. Burada sorun, ailenin geri ve gerici tutumları değil, devrimcinin bunlara verebildiği (ve sonu gelmez, gelmesi de olanaksız) tavizlerde ortaya çıkmaktadır. Verilen her taviz, ailenin gerici yanlarını bilemekte ve daha fazla taviz istemesine yol açmaktadır. Böyle durumlarda ailenin istemleri karşılanamaz bir hal almaktadır.

Genç yoldaşların ailelerine karşı net ve bununla beraber inisiyatifi elde tutan, yapıcı ve kazanıcı bir tarzı tercih etmeleri gerekir. Aile bireylerini, giderek ailesini devrimci siyasal mücadeleye hiç değilse yandaş olarak kazanmak her partili yoldaşın görevidir. Yoldaşlarımızın büyük çoğunluğu işçi ve emekçi ailelerden geldiklerine göre, bu hem gerekli ve hem de olanaklıdır. Kuşkusuz bu türden bir çaba sonuç vermeyebilir de; ama hiç değilse inisiyatif elde tutulur ve tahribat kaynağı olacak sonu gelmez tavizlerin önü de böylece kesilmiş olur. Bu durumda aile, taviz koparmaktan çok ilişkiyi kaybetmemek kaygısıyla tavizler veren, duruma katlanır hale gelen bir konuma geçer. Bu ise hem devrimciye ailesiyle ilişkilerini tümden yitirmeme olanağı sağlar ve hem de onu buradan gelen yıkıcı etkilere karşı korur. Bu kadarının bile başarılamadığı bir durumda ise, sürekli bir sorun kaynağı ile sonu gelmez bir biçimde uğraşıp çok yönlü olarak yıpranmaktansa, bilinçli ve yürekli bir devrimcinin yapması gereken, gericilik kaynağı haline gelmiş bu tür bir ilişkiyi reddetmesi, aile bağlarını pratik olarak da koparıp atmasıdır. Her komünist devrimci için bağlandığı davanın, partinin ve proletarya devriminin üstünde ya da ötesinde herhangi bir ilişki ve sorumluluk alanı yoktur, olamaz. Komünist olma bilincine ve pratiğine anlam kazandıran biricik ilişki ve sorumluluk alanıyla uzlaşmaz bir biçimde karşı karşıya gelen herşey, tereddütsüzce ve kararlılıkla kesilip atılmayı hak eder.

Bir başka soruna geçiyoruz. Partimizin maddi imkanlarının kaynağı bizleriz. Dolayısıyla bizim için maddi imkanlarımızı her yanıyla partinin ve devrimin hizmetine sunmak yadsınamaz bir zorunluluktur. Bu zorunluluk hukuksal/tüzüksel hükümlerden değil, fakat dava adamı olmak bilinci ve sorumluluklarından kaynaklanır. Bunun dışında harcamalarımızı asgari fiziksel ve kültürel ihtiyaçlarımızı karşılayacak biçimde düzenlemeliyiz. Değerlerimizi ve ideallerimizi paylaştığımız yoldaşlarımızla kurduğumuz ilişkide komün anlayışı içerisinde her türlü maddi olanağımızı da paylaşabilmeliyiz. Bencilce tutumlar herşeyden önce, o tutumun sahibinin devrimci kimliğinin sorgulanmasına yol açacaktır.

Özel yaşamı ayrı tutmak gibi küçük-burjuva anlayışlardan kaynaklanan bu tür zaaflar işin sadece bir yanını oluşturmaktadır. Bir başka sorun ise, kimi halkçı-devrimci küçük-burjuva örgüt gelenekleri içinde sıkça görülebilen kapalı devre ilişkiler ve yaşam biçimidir.

Kapalı devre yaşam tarzı ve siyasal mücadele

Özellikle politik çalışmanın ve gençlik kitlelerinin gündemine müdahalenin ciddi

sınırlılıklar taşıdığı günümüz koşullarında birçok gençlik grubu kendi içine kapalı, daha çok sosyal bağlarla sınırlı bir yaşam tarzına sahip.

Bu sorunun farklı nedenleri olmakla birlikte, denebilir ki temel mesele, gençlik hareketinin içinde bulunduğu darlık ve zayıflıktır. Gençlik hareketinin yıllardır istenen ve beklenen çıkışı gerçekleştirememesi, yer yer ülkenin politik gündemlerinden fazlaca uzak kalabilmesi, politik gençlik gruplarının geniş gençlik kitlelerine ulaşamaması, bazı çevreleri moral açıdan erozyona uğrattı ve içe dönük bir yaşantıya yönellti. Böylelikle ortaya çıkan atalet, tasfiyeci yaklaşımlarla da birleşince, zaman içinde bazı grupları salt sosyal yaşam çevreleri haline getirdi.

Elbette her örgütsel platform kendi örgüt kültürü ve örgütsel alışkanlıkları ile birlikte bir sosyal ilişkiler ağını ifade eder. Bu genel planda bizim için de geçerlidir. Ancak politik faaliyetle birleşmeyen, kitle çalışmasından kopuk bir sosyal birliktelik, kendi başına devrimci bir yaşam olmaktan uzaktır. Böylesi bir yapılanma politikadan uzaklaştıkça bozulmayı ve yozlaşmayı da beraberinde getirmektedir. Devrimci bir örgütlenmenin temeli politik yaklaşım ve devrimci idealler birliği olmalı, bu buna uygun bir politik mücadele pratiği ile de birleşebilmelidir. Bunların zamanla ikincil hale geldiği yerde kişisel ve kolektif tükeniş de kaçınılmazdır.

Neyse ki bizim böyle bir sorunumuz bulunmuyor. Genç komünistlerin son yıllarda yakaladıkları gelişim tablosu bütünüyle politik faaliyetteki başarılarına, kitlelerin gerçek sorlunlarını ve gündemlerini yakalama yeteneklerine, buna güç ve olanakları ölçüsünde müdahale etme çabalarına bağlı olarak yaşanmıştır. Böyle bir gelişim süreci genç yoldaşlarımızı kapalı devre bir örgütsel yaşamdan ve mezhepçi anlayışlardan uzak tutabilmiş, genç komünistler komünist partisinin gençlik alanındaki kolu olma bilinci ve sorumluluğu ile davranabilmişlerdir. Böylece de politik kitle çalışması içerisinde asgari bir gelişme düzeyi yakalamayı başarabilmişlerdir.

Bizde zaman zaman rastlanan sorun bir başka biçimde, sosyal ilişkilerin politik çalışma ile bir bütünlük içerisinde ele alınmasında yaşanabilen zaaflar olarak yansımaktadır. Böylesi durumlarda, sosyal ilişkiler ikincil önemde görülebilmekte ve geleneksel hareketin olumsuz mirası nedeniyle, örgütlenme sürecinde sosyal ilişkilerin rolü yeterince kavranamamakta, dahası yer yer yanlış bile bulunabilmektedir.

Bu sorunlu kavrayış tümüyle aşılmak durumundadır. Yoldaşlarımızın çok yönlü donanımını ihtiyaç duyulan düzeye çıkarmanın yolu, aynı zamanda sosyal yaşam ve politik çalışma arasındaki dolaysız ve kilit önemdeki bağın derinlemesine kavranmasını gerektirmektedir.

Yeni bir atılım sürecine girmiş olduğumuz açıktır. Bu süreç pek çok genç komünist için de parti ile bütünleşme süreci olarak yaşanıyor, yaşanacaktır. Partinin kriterleri açıktır; tüm genç komünistler yaşamlarına her yönüyle çeki düzen vermeli, partili mücadele normlarına uygun örnek komünist kadrolar haline gelebilmek için azami çaba sarfetmelidir. Gerek gençlik içerisinde kazandığımız konumun gereklerini, gerekse de partinin ihtiyaçlarını yanıtlamak için, bu irade ve kararlılığın gösterilmesi özel bir önem taşımaktadır.

Bölgede işçi...

(Baştarafı s.34'de)

Bunun üzerine 20 kadar işçi yeniden içeri girip işbaşı yaptı.

İşçiler ertesi sabah yeniden fabrikanın önünde toplandılar. Fabrika önünü terk eden işçilerin avukatla ve sendikacılarla görüşmeleri devam ediyor. İşçiler haklarını aramak, işverene dava açmak konusunda bile çok çekingen davranabiliyor.

Rodrigo Tekstil: Beylikdüzü sanayide yer alıyor. Kasım ayında 16 işçi ücretsiz izne karşı çıktıkları ve sigortaların yapılmasını istedikleri için işten atıldı. İşçiler tazminatların verilmesi için aynı gün fabrika önünde beklemeye başladılar. Ancak ertesi güne tepkiler devam etmedi. İşçiler Çalışma Bakanlığına sigortasız işçi çalıştırılıyor diye şikayette bulundular.

26 Kasım '03

Gençliğin kazanılmasında sportif kurum ve araçların kullanımı

Kurallı ya da kuralsız, takım halinde ya da kişisel, nizami ya da anarşik bir tarzda spor, insanlık tarihinin en eski etkinliklerinden birisidir. İnsanın bedensel ve zihinsel gelişiminde etkin bir rol oynayan spor, beceri ve zekayı geliştirmesi, kendine güven hissini pekiştirmesi gibi özellikleriyle bireyin kişilik gelişiminde önemli bir etkendir.

Bunların dışında spor, tümüyle toplumsal bir etkinliktir. Kollektif başarı/başarısızlık, sevinç/üzüntüler yoluyla insanları biraraya getirir, sosyalleştirici bir işlev yüklenir.

Burjuvazinin sporu emekçilere karşı kullanması

Böylesi toplumsal bir etkinliğin sınıflı toplumlarda egemen sınıf tarafından iktidarının pekiştirilmesi için kullanılması kaçınılmazdır. Günümüzde de burjuvazi spordan çok büyük faydalar gütmektedir. Bir yandan sporu ticarileştirerek muazzam kârlar elde ederken ve kirli işlerden kazandığı kara paraları bu yolla ekonomik dolaşıma sokarken, bir yandan da emekçiler arasına düşmanlık tohumları ekmek ve onları uyutmak için bu alana yatırım yapmaktadır. Emekçileri sınıf savaşımının güncel ve tarihsel gelişmelerinden, politik gündemden uzaklaştırmak için sporu kullanabilmektedir. Yine spor yoluyla kendi sınıfsal ideolojisini ve kültürünü emekçilere empoze etmeye çalışan burjuvazi, bu yolla erkek egemen düşünme biçiminin, bölgecilik ve milliyetçiliğin emekçilerin içinde kök salmasını hedeflemektedir. Tüm bunları "taraftar"lık kurumuna yaslanarak gerçekleştirmektedir.

Ama burjuvazinin sporu ve sporcuyu metalaştırması ile başlayan saldırı burada kalmaz. Kimi zaman egemen sınıfın direk müdahalesi, kimi zamansa onun kirlettiği toplumun kültürü ile şekillenen yozlaşma boyutlanarak artar. Taraftarların en basit karşılaşmalardaki küfürleşme ve kavgaları, spora ilgi nedeniyle gidilen kahvehaneler/ bilardo salonları, spor kulüplerinin lokalleri, ganyan bayileri vb. mekanlar, sporun burjuva sınıf egemenliği altında ortaya çıkan bu kirli yüzünü belirginleştirmektedir.

Çok zaman spor karşılaşmaları ya da sporcular üzerinden büyük çaplı bahisler oynanmaktadır. Böylesi bir kumar aracı çok kolay yaygınlaşabilmekte, böylelikle hem büyük kârlara kapı aralanmakta, hem de emekçiler dejenere edilmektedir. Emekçilerin sınırlı ücretlerinin bir kısmının kendisine dönmesini sağlayan burjuvazi, sınıf atlama kaygılarını dürtmek suretiyle bireysel kurtuluş hayallerini de diri tutmaktadır. Ayrıca spor kulüplerinin çevresinde oluşan taraftar grupları, çeteler halinde birbirlerine kin gütmekte, silahların da karıştığı kavgalar meydana gelmekte, bu insanlar birbirlerini öldürebilmektedirler.

Gençlik ve spor

Spor ve gençlik arasında güçlü bir bağ vardır. Sıkça bu iki sözcük birlikte telaffuz edilmektedir. Tüm sıraladıklarımız gençlik içinde çok daha yaygın ve yoğun yaşanmaktadır. Gençlik sporun aktif katılımcısı olmasının yanısıra, alana dair gelişmeleri takip etmek konusunda da daha özel bir ilgiye sahiptir. Bu durum genç insanlara spor aracılığıyla farklı şeylerin anlatılabilmesinin yolunu açabilmektedir. Ancak yine de bu ilgi, gençlerin sporcuları model olarak alması anlamına da gelir ki, burjuva düzenin kendi yoz kültürünü empoze etmek için bir kanal daha açabilmesi demektir. Fakat bizim bu kanalı tersine çevirme şansımız mevcuttur. Burada bunun pratik olanaklarına değineceğiz.

Spor birçok işlevinin yanısıra herşeyden önce genç insanlarla iletişim kurmamızın önünü açar. İnsanlarla daha ilk konuşmamızda sorunlar ve çözümlerinden bahsedemediğimiz durumlarda, popüler bir konu olarak spor (özellikle futbol) bir sıcaklık yakalanmasını sağlayacaktır. Bir mobilya fabrikasında genç işçiler arasında çalışma yürüten bir yoldaşımız, servis sorununu bir türlü tartışamadığından yakınıyordu. Konuşmaya daha kolay yerlerden başlamasını, konunun doğal biçimde buraya getirilebileceğini söyledik. Genç işçilerle futbol üzerine konuşmaya başladı ve bir süre sonra servisler üzerine konuşmanın yolu açılmış oldu.

Yalnız aynı yoldaşın dile getirdigi bir sorun daha var; genç işçiler konuşmalar buradan başladığında bu konudan çıkmamak, sürekli bu sohbeti sürdürmek isteyebiliyorlar. Futbol gibi zevkli konuları bir kenara bırakarak, yemek, servis vb. sıkıntılı konulara girmek istemeyebiliyorlar. Kendi yaşamlarından, sorunlarından kaçışın nedeni olabilen spor, düzenin bu alandaki yoğun yüklenmesinden kaynaklanıyor. Yoldaşlarımızın bu konuyu açtıktan sonra iradi bir biçimde sohbete yön verebilmesi ile bu sorunlu nokta da aşılabilir.

Gelecekleri konusunda hiçbir güvenceye sahip olmayan semt gençliğinde bu kaçış ve spor, magazin vb. konulara sığınma daha yaygındır. Bunun kırılacağı nokta iki sınıfın bu alandaki varlığını gösterebilmektir.

Liselerde çalışma yapan liseli genç yoldaşlarımızın bu alana özel bir ilgisi yoktur. Ya spora çok soğuk yaklaşırlar ya da bu konuyu kendiliğindenci bir biçimde ele alırlar. Oysa her lisenin çeşitli dallarda spor takımları vardır ve bu takımlar arasında okulların öğrenci yapısından kaynaklı muazzam olanak farkları bulunmaktadır. Bu durum, maçlara gidiş-gelişlerde popüler bir teşhir aracı olarak kullanılabilir. Ayrıca sporun insan gelişimi üzerindeki önemi gözönünde bulundurularak liselerde eksik spor malzemeleri, kapalı spor salonları, açık sahalar için tepki ve eylemler örgütlenebilir. Hiç değilse bu eksiklikler gösterilerek emekçi çocuklarına dayatılan koşullar anlatılabilir.

Spor çoğu zaman gençlerle tanışma, kaynaşma olanaklarımızı artırmaktadır. Bir yoldaşın deneyimini aktaralım: *"Herkesin kendi makinesinin başında çalıştığı ve tüm koordinasyonun formenler tarafından kurulduğu 30-35 kişilik bir işletmede çalışıyordum. Çalışma saatleri içerisinde diğer işçilerin yüzlerini bile görmüyordum, çay molaları da çay alma telaşı içinde geçiyordu. Oturup konuşma imkanı bulduğumuzda ise formenlerin de orada olmasından kaynaklı soğuk bir hava hakim oluyordu. Bu havanın kırıldığı tek zaman ise öğlenleri yemekten sonra yapılan ve formenlerin katılmadığı maçlardı. Diğer zamanlarda birbirlerine tamamen yabancı davranan işçiler, kollektif bir coşku yaşayabiliyorlar, birbirlerine kızıp bağırıyor ya da örneğin bir işçi diğerinin omuzuna elini atabiliyor. Bu da işçiler arasındaki yabancılığın kırılmasını sağlıyor. Başlangıçta farklı memleketlerden olduğumuz işçilerle sıcak bir iletişim kurmam bu maçlar yoluyla gerçekleşmişti."*

Bir semte yeni taşınan bir genç, oradaki gençlerle tanışmak için sohbet ettiğinde aradaki soğukluğun kırılması uzun bir zaman alabiliyor. Ancak top oynayan gençlerin yanına gidip oyuna katılmak çok kolay olduğu gibi, burada kabuklarını (sosyal rollerini) bir kenara bırakan ve doğal davranan gençlerle ortak bir coşku yakalamak da olanaklı hale geliyor. Yine bu oyunlar esnasında onlarca genci birarada bulma imkanı yakalanıyor.

Turnuvalar ve kulüpler

Sporun politik çalışma için sunduğu bu olanaklardan çok daha önemli bir işlevi vardır; insanları biraraya getirmek. Bu işlev, konu üzerine yapılan sohbetlerde, düzensiz oyunlarda ancak kısmen yerine getirilebilir. Öte yandan bu işlevden yararlanmanın iki pratik aracı söz konusudur. Kulüpler ve turnuvalar sayesinde burjuvazinin kitlelerden sürekli çalarak profesyonel çalışmalara yönelttiği olanaklar kitleler içinde, kitlelerle yaratılacaktır. Böylece herşeyen kâr için olmadığı, sporun kârdan çok insani bir

etkinlik olarak anlam taşıdığı bilinci yerleştirilecektir. Yine gençlerin bir yere ait olma, bir kollektifin/bütünlüğün parçası olma ihtiyaçları sağlıklı bir biçimde karşılanacak, buradan mücadeleye kazanılmaları sağlanacaktır.

Kulüpler, genelde kaldırımlar, parklar ve kahvehanelerde gruplar halinde toplanan semt gençliğini bünyesinde toplayabilecek, onları ortak yer, amaç ve atmosferle kucaklayabilecektir. Halihazırda bazı semtlerde bulunan amatör spor kulüplerinde varolan şoven atmosfer ve lokallerinin kumarhane gibi işletilmesi bizi çok yerde buralardan uzak durmaya sevkediyor. Oysa bu kulüpler, yapıları içerden değiştirildiğinde farklı amaçlara hizmet edebilirler. Bir takım bürokratik mekanizmalar ve mevcut geri kültür, düzenin bu kulüpleri kontrol etmesini sağlıyor. Ancak devrimci bir çabayla buraları bu kültürden kurtarabilir, devrimci bir tarzda kullanabiliriz. Böylece semt gençliğinin ihtiyaçlarına yanıt verecek, dahası bu gençleri farklı bir dünya tahayyülü ve yeni bir kültürle tanıştırabileceğimiz yerler kazanabiliriz. Böylesi kulüplerin olmadığı yerlerde, istek ve ilgi de mevcutsa, kulüpler kurulabilir ve denetimin de özünde gevşek olmasından yararlanılabilinir. Kulüpler içinde yürütülen çalışma, hem insanların sporu ve dolayısıyla hayatı farklı bir biçimde kavramalarını, hem de kendi kulüplerinin sorumluluğunu hissedecek gençlerde örgütlülük bilincini ve disiplinini özümsemelerini sağlayacak imkanlar anlamına gelir.

Liselerde de okul idaresi tarafından dayatmacı ve öğrencilerin genel kitlesinden kopuk, ona yabancı bir biçimde oluşturulan takımlar çalışma içerisinde farklı anlamlar kazanabilirler. Herşeyden önce bu takımların diğer öğrencilerden ayrıksı ve ayrıcalıklı yapıları kırılmalı ve öğrencilerin bu takımları sahiplenmeleri sağlanmalıdır. Bunun yapılamadığı koşullarda spor malzemelerinin adaletsiz kullanımı ve bu takımların okul idarelerinin yatırımı olarak varolması teşhir edilmeli, sporun bir elite değil kitleye ait olduğu anlatılmalıdır.

Her koşulda genç komünistler, çalışma yaptıkları yerlerde kulüp ve takımların bu imkanlarını gözetmeli, bunları kullanmanın yollarını araştırmalıdır. Değerlendirildiğinde önemli olanaklar anlamına gelen bu yapıların üzerinden atlanılmamalıdır.

Yine kullanılabilecek olanaklardan biri de çalışmayı turnuvalarla zenginleştirebilmektir. Genç insanların ortak hedefler için biraraya gelmelerini turnuvalar yoluyla gerçekleştirebiliriz. Halihazırda -biz de dahil- bir takım yapılar semt çalışmalarında turnuvalar düzenlemektedirler. Ancak buradaki zaaflar çoğu zaman çalışmayı ilerletmek yerine geriletmektedir.

Herşeyden önce turnuvanın düzenlenmesinde alınacak sorumlulukları bu gençlerin yüklenmesi gerekiyor. Bu yolla bilinç kazanmalarının yanısıra organizasyonu sahiplenmelerinin yolu açılacaktır. Elbetteki oradaki önderlerin sıkı bir denetim ve zorlukları aşmada gerekli yardımı yapmaları son derece önemli. Bu yapılmadığında işlerin kötü yapılması, dahası bir güven kaybı kaçınılmazdır.

Turnuva, oynanacak maçların yanısıra eğlenceler, sunumlar, tartışmalarla zenginleştirilmelidir. Açılış ve kapanış etkinliklerinin önemi büyüktür. Bu etkinlikler yapılamadığı koşullarda sadece takımlar sahada karşı karşıya gelir ve istenilen kaynaşma sağlanamaz. Etkinliklere katılım sağlamak işin zor yanı gibi görünebilir. Ama yeterli tanıtım yapıldığında, gerekli ilişkiler kurulduğunda bu sorun da kolaylıkla aşılacaktır. Bunun için etkinliklerde sadece spor konusu değil, ilgi çeken farklı konular işlenebilir, oyun, yarışma vb. ile zenginleştirilebilir, konser gibi etkinlikler yapılabilir.

Bu tür turnuvalarda sıkça yaşanan kavga gibi çirkinliklerin engellenmesi için de bu etkinliklerin önemi büyüktür. Ayrıca bu çirkinliklerin engellenmesi için turnuvanın amatör ve serbest yanının öne çıkarılması işlevli olabilir. Disiplinden taviz vermeden maç kurallarına esneklikler ve değişiklikler getirilebiliriz. Örneğin futbol maçları 15'er dakikadan 4 devre oynanabilir, oyuncu değişikliği tamamen serbest olabilir. Böylesi farklılıklar, bu oyunlarda kazanmanın tek ve mutlak bir amaç olmadığının kavranmasına

hizmet eder.

Ayrıca turnuvaların adet olduğu üzere futbol alanına sıkıştırılmaması, daha az popüler olsalar da farklı dalların (voleybol vs.) kullanılması anlamlı olacaktır. Böylece karma takımlar oluşturularak genç kızların da katılımı sağlanacak, hem de futbolda daha sık yaşanan bazı tatsızlıkların önüne geçilecektir. Yine turnuvanın sadece erkeklerle sınırlı olmaması ortaklaşmayı arttıracak, küfürlü konuşmalar yapılmaması, kavga çıkarılmaması vb. konusunda insanları daha denetimli davranmaya sevkedecektir.

Liselerde de okul idarelerinin ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri'nin tekelinde tutulan turnuvalar, ligler vb. buradan çıkarılarak, öğrencilerin kendi oyunları haline getirilebilinir. Öğrencilerin kendilerinin düzenleyecekleri sportif etkinlikler, onların kendilerine güvenlerini sağlayabileceği gibi, yukarıdan dayatıldığında ortaya çıkan sporun yabancılaştırıcı etkisini de kırabilecektir. Çeşitli liselerdeki platform örgütlülükleri bunu başarabilir. Bu yolla hem az önce saydıklarımızı gerçekleştirerek liseli gençliğe bir kanal açmış oluruz, hem de platform çalışmasının daraldığı, güdükleştiği okullarda yeni insan ve imkanlara kavuşabiliriz.

Kitle hareketinin önünü açacak her türlü imkanı değerlendirmek

Sonuç olarak; bütün bunlar dışında, kültürel, sanatsal, bilimsel, sportif etkinlikleri birbirini dışlayacak biçimde kullanmak yerine, içiçe kullanarak güçlendirmeye çalışmalıyız. Bunun için tüm bu işlevleri yerine getirebilecek kurumlar oluşturulabilir, hepsini içeren "A Semti Gençlik Buluşması" veya "Liselerarası Şenlik"ler örgütleyebiliriz.

Bu alanlardaki çalışmanın bir yanı insan etkinliğini bu dallarda tek tek geliştirmekse, bir yanı da gençleri biraraya getirmek, kendi güçlerine güvenmelerini, kendilerini ve dünyayı tanımalarını sağlamaktır. Burjuva sınıfın egemenliği koşullarında bile emekçilerin, emekçi çocuklarının insani ihtiyaçlarının bir yanıyla karşılanması ve dahası bu yolla eğitilerek burjuva sınıf egemenliğine karşı birleşmeleri gerçekleştirilebilir hedeflerdir. Devrimci sınıf partisinin önderliğinde genç komünistler, bu alanları daha başarılı kullanabilir, öncülük iddiasını kitleler içinde bu alanlarda da somutlayabilirler, somutlayacaklardır.

Genç Komünistler

Kadrolaşmada dönüşüm...

(Baştarafı s.35'de)

Bu ihtiyacı böyle görmeyen, yakıcı şekilde hissetmeyen bir yoldaş, eksiklik ve zaaflarını nasıl aşacaktır? Bu ihtiyacı böyle görmeyen yoldaş, emekçilerin karşısına hangi iddiayla çıkacak, işkencecinin karşısında değerlerini, inançlarını gözbebeği gibi nasıl koruyacaktır? Programımızı, tüzüğümüzü benliğinde, kişiliğinde bir kimlik haline getiremeyen bir yoldaş, partimizi, çizgimizi, geleneklerimizi, sınıfın öncü kesimi ve kitleler karşısında nasıl savunabilecek, sınıfsal farklılığımızı nasıl ortaya koyabilecektir?

Her birimiz birer komite gibi çalışabilme düzeyine gelebilmeliyiz. Biz nerede isek partimiz de oradadır, orada olmalıdır. Partimizin geçmiş birikiminden, programımızdan alacağımız güç ile sarsılmaz bir kişilik ve irade haline gelmeyi başaracağız.

Sıfırdan yaratılan bir örgüt... Tasfiyeciliğe, dönekliğe, teslimiyetçiliğe karşı verilen kararlı bir mücadele... Kongre sonrası peşpeşe yenilen operasyonların ardından kendini küllerinden yaratan parti örgütleri... Ulucanlar'da, işkencehanelerde, zindan direnişlerinde en ön barikatlarda savaşan ve canı pahasına bayrağımıza leke sürdürtmeyen önder yoldaşlarımızın yaşamları...

Partimiz şahsında yaşanan tüm deneyimler, önder yoldaşlarımızın örnek yaşamları bize rehber olacak, güç ve ruh kazandıracak, bizi devrimci sınıf mücadelesinde soluklu ve yenilmez kılacaktır. Yeter ki bilincinde olalım ve yararlanmasını bilelim!

M. Abidin

Bölge örgüt raporlarından....

Bölgemizde sınıf hareketi üzerine gözlem ve değerlendirmeler

Sınıfa ve sınıf hareketine çok yönlü yoğunlaşma ihtiyacı

Bölgedeki işçi hareketlenmelerinin düzeyi nedir, bugün ne ifade ediyor? Bu hareketlenmelere nasıl yaklaşacağız ve müdahalemizi nasıl gerçekleştireceğiz? Organımız bu sorunlara isabetli yanıtlar vermek üzere yoğunlaşan bir tartışma ve inceleme kararı almış bulunuyor. Özellikle, son birkaç yılın bir takım genel, somut göstergeleriyle birlikte ele alacağız. Henüz verimli ve sistemli bir düzey yakalayamasak da ilk adımları atmış durumdayız. Gerileyen sınıf hareketi tablosunun genel sorunlarıyla bir arada, bölgedeki sınıf hareketini ve işçilerin sınıf profilini daha yakından tanımayı, uygun müdahale araçlarını, taktik bir takım sorunları çözüme bağlamayı önümüze koymuş bulunuyoruz.

Bölgedeki sınıf hareketi bir parça gelişme kaydediyor

Son 2-3 aydır hareketlenmelerin yaşandığı bir dizi fabrika var. Colins, Teknik Empirme, Büyükdemir, Gezer Terlik, Tam Plastik, Azim Çorap vb. Hareketlenmelere yol açan sorunlardan ilki ücret zamları. Diğeri sendikal örgütlenme. Temelde ağır çalışma ve yaşam koşullarının işçiler üzerindeki yıkıcı etkisine karşı gösterilen tepkiler, açığa çıkanlardan daha yaygın.

Örgütsüzlük temel sorun

Fakat bu tepkiler sınırlı olarak eylemli biçimde ortaya çıkıyor. 200 ile 500 milyon arasında değişen ücretlerle yaşayabilmek, aile geçindirmek mümkün değil. Tepkilerin zeminini ücretlerden hoşnutsuzluk ve ağır çalışma koşulları döşüyor. İşçilerin toplu görüşme, toplusözleşme gibi bir hakları yok. Ne kadar ücret alınacağı, ücretlere ne kadar zam yapılacağı patronunun keyfine kalmış. Sendika ya da işyeri komitesi olmayınca işçiler ne kadar ücret istediklerini bildirme şansına dahi sahip olamıyorlar. Bu nedenle, genelde patronlarla işçiler arasında bir ücret ve zam pazarlığı yaşanmıyor. Bir başka deyişle, patronlarla işçiler ücret zamları üzerinden genelde karşı karşıya gelmiyorlar. Patronlar zammı açıklıyor, eğer duyarlı ve ileri-öncü işçiler öne çıkıp hoşnutsuzluklar üzerinden tepkileri örgütlerlerse, kısa dönemli de olsa, bir hareketlilik yaşanıyor.

Eylemler genelde sınırlı biçimlerde sürdürülüyor ve hızla çözülüyor

İşçiler az çok örgütlü ya da ortak bir şekilde hareket etme gücüne sahip olduklarında, genelde işbaşı yapmama ya da işi bırakma şeklinde tepki veriyorlar. Ön hazırlığa, sağlam bir komiteleşmeye dayanmadığı için ilk başta ortaya konan tepkiler, patronların binbir baskı, ayak oyunu ve işçilerin gerileyen tutumları nedeniyle kısa sürede çözülüyor. Patronların dayatmalarına boyun eğenler işe devam ediyor, buna katlanamayan işçiler çekip gidiyor. Gerileyen tepkiler patronlara her fırsatta işçilere gözdağı verme imkanı sunuyor, patronlar bunu en iyi biçimde kullanıyorlar.

Çözülmede, patronların en küçük hareketlenme karşısında asker ya da polisi çağırması, kolluk güçlerinin tehditler savurması da etkili oluyor. İşçiler patronları tam olarak karşılarına almadıkları, bedel ödemeyi göze alma düzeyinden uzak oldukları için bu terörü de karşılayabilme cüreti gösteremiyorlar. Elbette, burada düzen gerçekliği konusunda bir açıklığın olmaması da, eylemleri hemen bitirme ya da

uzlaşamayla sonuçlandırma eğilimlerini besliyor.

İçerden kararlı ve soluklu öncü müdahalenin önemi artıyor

Bilinçli ve dışardan müdahalelerin belli bir etkisi olamakla birlikte (özellikle sendikaların -başta Çerkezköy, Çorlu bölgesinde- bunda bugün için sınırlı da olsa tuttuğu bir yer var) mevcut hareketlilik, yine de kendiliğindelik sınırlarında kalıyor. İç dinamiklerle başlayan, hak aramaya dönük eylemleridir sözkonusu olan. Artan sömürü ve yoğunlaşan gasplar örgütlü ve ortak hareket etme eğilimini de, ihtiyacını da artırıyor. Fakat, öncü ileri işçilerin yokluğu ya da sınırlı kaldığı koşullarda, bu ihtiyaç yeterince karşılanamıyor, bu yöndeki eğilimler kararlı bir kimliğe kavuşturulamıyor.

Karşımıza çıkan güçlüklerle sabırla boğuşmalı, hiçbir birikimin heba olmasına izin vermemeliyiz!

Patlak veren sınırlı direnişler, çoğunlukla yenilgiyle ve başarısızlıkla sonuçlandığı için, işçiler üzerinde moral bozucu, kırıcı bir etki bırakıyor. Bunun kendisi bile başlı başına bir sorun. Başarısızlıkların, yenilgilerin salgıladığı olumsuzlukları giderecek panzehir, gerçek pratik başarılardır. İşçilerin kafasındaki "bu iş zor" biçimindeki algı ve düşünüşü kıracak bir ya da birkaç güçlü direniş... Yakıcı ihtiyaç budur. Böyle bir başarılı direniş, tüm bölgede, bir takım nesnelliklerle sınırlanmış olan propagandamızı en etkili sonuçlarına kavuşturacak, bizi daha geniş kesimlere ulaştıracaktır.

Elbette mevcut tablo önümüze bir dizi fabrikadaki direnişlerin başarısızlıkla sonuçlanmasının yaydığı olumsuzlara karşı daha özel bir tarzda mücadele etme görevini koyuyor. Meselenin ideolojik-propagandif bir yanı var. Bunu sürekli gözetmek ve her somut örneğe uygulamak gerekiyor. Fakat her durumda, böyle bir görev, direnişlerin ardından daha pratik bir sorumlulukla ele alınırsa anlamlı olur. Bu, direnişe geçen fabrikalar ve işçilerle, direnişin akibeti ne olursa olsun bağ kurmak, onları kendi başlarına bırakmamak; hiç değilse öne çıkan kesimlerini platform, bülten vb, araçlarla çalışmamıza yakınlaştırmaktır.

Halihazırda böylesi çabalarımız zayıf, süreklilikten ve ısrardan uzak kalıyor. "Yılmışlar", "yenilgi psikolojisine kapılmışlar" vb. değerlendirmelerin ardından kurduğumuz ilişkileri bir süre sonra bırakıyoruz. Oysa o işçiler yarın aynı bölgede bir başka fabrikada çalışacaklar ve biz onlarla yine karşılaşacağız. Platformumuz ne kadar onları verimli biçimde kucaklar; araçlarımız onlara ne ölçüde düzenli olarak ulaşır, ve giderek onlar tarafından sahiplenilirse, o ölçüde işlevlerini yerine getirirler, çalışmamız o ölçüde kök salar ve o ölçüde de yenilgilerin/yılgınlıkların önüne bir set çekmiş oluruz. Sıcağı sıcağına kurulacak bir ilişki tarzı, aynı zamanda bir takım pratik ortak etkinliklerle de desteklenirse (örneğin direnişlerin ardından basın açıklamaları, tartışma-forum, dayanışma gecesi vb.) emeğimiz kısa vadede istenilen ürünlerini verir.

Bu alandaki refleks zayıflığı başarılı direnişlerin -bugün için sınırlı da olsalar- pozitif propagandasını yapma, bu direnişleri gerçekleştiren işçilerle-fabrikalarla bağ kurma konusunda da görülüyor. Özellikle sendikal örgütlenmeyi başarmış fabrikalarla. Kuşkusuz, hiçbir gelişmeye göz kapamıyoruz, gözümüzü gelişmelere dikmiş bulunuyoruz. Ama çok yönlü bağlar kurmada, bunları süreklileştirmede ciddi biçimde zorlanıyoruz. Özellikle organımızın bu konudaki pratiği çok zayıf. Bu tespit üzerinden yapılması gereken, iki koldan bu zayıflığı gidermektir.

Taktik politik planda sistemli ve bilinçli bir yaklaşım

Bölgemize ilişkin dönemsel taktik politik bir açılım yapma konusunda artık az çok bir birikime sahibiz. Bölgeyi, işçileri en genel hatlarıyla tanıyoruz. Fakat gelinen yerde hem bunları sistematize etmek hem de adım adım taktik bir takım hedeflere, politikalara bağlı olarak yeniden yoğurmak ihtiyaç haline geldi. Yakın bir dönemde en genel hatlarıyla bunları işlemeye başlayacağız.

Bölgede işçi hareketliliği

Bölgede geçtiğimiz aylarda bazı fabrikalar üzerinden hareketlenmeler yaşandı. Ancak kendiliğinden bu tepkilerin sürekliliği sağlanamadı.

Ücretlerin düşüklüğüne, zamlara karşı günübirlik bir tepki var. Gelişen bu hareketlilik işçilerin patronlara ve çalışma koşullarına karşı mücadele etme isteğinde olduğunu gösteriyor. Bölgede fabrikalarda çalışan işçilerin çoğu örgütsüz, sınıf bilincinden uzak, mücadele deneyiminden yoksunlar. Gösterilen tepki ve eylemler öncü bir müdahaleyle birleştirilmediği için, patronların oyunları ve sendikacıların mücadeleden uzak tutumları sayesinde sönüp gidiyor.

Gelişen her bir tepkiyi, her bir eylemliliği daha yakından izleyerek öncü müdahalede bulunmak, işçilerin öncüsüyle buluşmak bizim için temel bir görevdir. Direnişler başarısızlığa bile uğrasa atılan işçilerle bağımsız platformlar aracılığıyla biraraya gelerek konuşmak, tartışmak, başarısızlıklardan dersler çıkarmak önemlidir. Bu aynı zamanda işçilerle daha somut ve yakın bağ kurmamızı sağlayacaktır.

Hareketliliğin yaşandığı fabrikalar

Teknik Empirme: Kıraç'ta kurulu olan fabrika Teknik Empirme, Örmaş ve Dış Ticaret olarak faaliyet yürütüyor. 1980'da Topkapı'da Teknik Atölye adı altında bir fabrikaydı. DİSK Tekstil örgütlüydü. İşçilerin hepsi o dönemde, sosyal hakların verilmesi ve grup sözleşmelerinin imzalanması üzerine sendikadan istifa etmiş. 2000 yılına kadar bu böyle sürmüş. Ancak 2000'den sonra tüm haklar gaspedilmiş. Fabrikaya tamamıyla kölece çalışma koşulları getirilmiş. Meslek hastalıkları, yoğun çalışma, ücretlerin düşüklüğü, fazla mesailer, dayak fabrikada temel sorunlar. Bu sorunlara karşı işçiler DİSK Tekstil'de örgütlenme çalışması başlattılar. Fabrikanın tamamı sendikal çalışma içine girince patronun haberi oldu ve baskılar arttı. Ekim ayında % 5 zam verilmesi üzerine işçiler örgütlü tepki koydular. Bunun üzerine patron sendikaya üye 22 işçiyi işten attı. 15 işçi ücretli izne çıkarıldı. Sendika hala yetki alamadı. İşçiler patron ve jandarma baskısı altında atılan işçilerin geri alınması için iş bırakma, yavaşlatma eylemleri yaptılar. Şu an fabrikada herhangi bir hareketlilik yaşanmıyor.

Azim Çorap: Kıraç'ta kurulu. Ekim ayında zam isteyen 100 işçi işten atıldı. Atılan işçiler 3 gün fabrika önünde bekleyerek işe geri alınmak için patronla görüşme talep ettiler. Ancak patronun işçilerin hiçbir şekilde işe geri alınmayacağını bildirmesi üzerine, bekleyiş içerisinde tepkiler söndü. İşçiler dağıldı.

Gezer Terlik: Kıraç'ta kurulu. Kasım ayında iş bırakma eylemi yaşandı. Fabrika'da yoğun sömürü altına 15-20 yaş arası 1000 kişi çalışıyor. İşçilerin % 60'ı sigortasız. Haftada 7 gün çift vardiya üzerinden 12'şer saat üretim yapılıyor. İşçilerin maaşları saat üzerinden hesaplanıyor. Hafta sonu tatili ücretli izin sayılmıyor. 30 gün boyunca günde 12 saat çalışan işçinin aldığı ücret 270 milyon.

Cumartesi-pazar çalışmaları % 100, hafta içi fazla mesailer ise % 65 zamlı olaral ödeniyordu. Ancak patron tüm mesailerin % 50 zamlı ödeyeceğini açıkladı. Poliüretan bölümünde çalışan işçiler bunu kabul etmediler. 18 Kasım akşamı tüm makinaları kapatarak mesaiye kalmayacaklarını söylediler. İşveren bunun üzerine iş bırakan işçilerden 7'sini işten attı. İşveren işçilerden birini dövmeye kalkışınca, orada bulunan bütün işçileri karşısında buldu. 100 civarında işçi üretimi durdurarak fabrika dışında beklemeye başladı. İşçiler fabrika önünde beklerken, patron avukat ve jandarma çağırdı. Dışarda bekleyenlerin burada çalışmadığına dair tutanak tutturdu. "Siz burada çalışmıyorsunuz, sigortasız çalıştığınız için ispatlayamazsınız" diyerek işçileri tehdit etti.

(Devamı s.27'de)

keyfiyet, günlük yaşamda da düzensizlik sergilemeye başladı. Uzun zamandır bir fabrikada çalışmasına rağmen ilişki kurduğu birkaç işçiyi tanımlı hale getirememişti, kimisiyle de yaşadığı bazı sorunlar karşısında kısır tartışmalara giriyordu, vb.

Bu süreçten sonra ne olur? Tabii ki genç yoldaşımızın eski alışkanlıkları, zaafları depreşir. Yaşamın kuralıdır bu. Bir düzeye kadar gelmiş olan bir insan bu düzeyden sonra ya ileriye sıçrayacaktır ya da geriye düşecektir. Bunun başka bir alternatifi yoktur, olamaz.

Çalıştığımız fabrikada biz partimizin öncü kimliğinin bir temsilcisi olarak bulunuyoruz. Dolayısıyla oradaki tavırlarımız, insanlarla iletişimimiz, iş esnasındaki tutumumuz sıradan insanlar gibi olamaz. İş esnasındaki günlük yaşantımız, işçilerle diyaloğumuz, sorunlara karşı yaklaşımımızla her alanda farklılığımızı hissettirebilmeli, böylece bir çekim odağı olabilmeliyiz. Fabrikamız ve işçilerle ilgili elde ettiğimiz bilgi ve ilişki düzeyleriyle asla yetinmemeli, bunu geliştirip sıçratma çabası içerisinde olmalıyız. Bir işçi ilişkimizin gelişebilmesi için kullandığımız yöntemler, başka bir işçi ilişkimizde karşılığını bulmayabilir. Çünkü her bir işçi ayrı bir dünyadır, ayrı bir karakteri barındırır.

Dolayısıyla işçileri günlük çalışma temposu ve eylem içerisinde, başka işçilerle konuşmalarımız esnasında daha iyi tanıyıp, ona göre de yöntemler geliştirmemiz gerekiyor. İşçileri günlük fabrika sorunlarına boğmadan, onları her alandan kuşatabilmeliyiz. Kurduğumuz hiçbir ilişki, işçilerle geçirdiğimiz hiçbir an boşuna değildir, her fırsat bir işçinin gelişip serpilmesi için bir imkandır. İlişki kurduğumuz işçilere ilk gözlemlerimizle, önyargılarımızla yaklaşmamamız gerekiyor. Anlattığımız şeyleri önce kavramayabilir, dışarda verdiğimiz randevulara bazı gerekçelerle (iş, ev vb.) gelemeyebilir. Bunun üzerine; "bundan adam çıkmaz, bu gelişim seyri göstermez" vb. sonucunu çıkaramamalıyız. Böyle davranırsak baştan kaybederiz bu insanı.

Geçmiş deneyimler şunu göstermiştir ki; işkencede zayıf davranan bir insanımız sonrasında bu zaaflarını katbekat aşarak sıçrayabilmiştir. Veya hiç beklemediğimiz bir işçi ilişkimiz, bir direniş esnasında militan bir tavır sergileyerek direnişin öznesi haline gelebilmiştir. Biz ilk gözlemlerimizi şüphesiz göz önünde bulundururuz. Bilinçli olarak ayak diretmiyorsa şayet, bu durumda yeter ki biz gereken çaba ve emeği sarfedelim, bu insanı kazanmamak için hiçbir neden kalmaz. Adam olup olmaması, gelişip gelişmemesi, sarfedilen emeğe sıkı sıkıya bağlıdır.

Bu sistemin çarkları-kurumları adeta bir beyin yıkama mekanizması gibi çalışıyor. Tarihi, yaşanan acıları unutturuyor. Halkların kültürünü, geleneklerini, dünya savaşlarını, sosyalizmin tarihsel zaferini, dünya halklarının ve işçi sınıfının önderlerini, katliamları, kontra cinayetleri, darbeleri, işkenceleri, depremlerde diri diri gömülenleri vb. unutturmak için her türlü gayreti gösteriyor. Boş bir kafayla hiçbir şey düşünemeyen, yaşamını günlük yaşayıp ötesini göremeyen tek tipleşmiş insan tipidir yaratılmak istenen. Zindan direnişinin onca görkemliliğine rağmen ölümlerin toplum tarafından, daha da ötesi kendini sola, devrimcilere yakın hisseden kitle tarafından kanıksanması bunu anlatıyor. Veya her seçim döneminde düzen partilerinin halk kitlelerine bol vaatlerden sonra yıkım programlarını dayatmaları, kitlelerin yine de kötünün iyisi olarak gördüklerine oy vermeleri bunu anlatıyor.

Bu sistemin çarkları bu kadar keskin dönerken, sınıf kinimizi, sınıf bilincimizi her zaman canlı tutmak zorundayız. Yoksa zamanla körelir, bir boşluk doğar. Düzen de boşluk tanımaz zaten. Okuyup araştırmak yerine boş sohbetlere yönelmek, saatlerce televizyon karşısında zaman tüketmek, vb. gibi...

Devletin devrimci örgütlere, devrimci basına azgınca saldırıp yok etmek istemesinin temel nedeni, kitlelerin bilinçlenip devrimci mücadeleye katılmalarından duyduğu büyük korkudur. Yayınlarımız bizim gözümün, kulağımız, dilimiz, beynimizdir. Nasıl ki her gün yemek yiyip, su içip, hava alıyorsak, kitap ve gazetemizi okumak da bizim için öylesine yakıcı bir ihtiyaç olmalı, bunu benliğimizde hissetmeliyiz.

(Devamı s.31'de)

Kadrolaşmada dönüşüm sorunu

Emperyalist-kapitalist dünyanın işçi sınıfına ve insanlığa dönük saldırılarını daha da şiddetlendirdiği, haydut takımının dünya halklarına savaş ilan ettiği; 200 yıllık tarihsel birikimin ürünü olan değer ve kazanımların tüm dünyadaki emekçi halkların ellerinden parça parça koparılıp alındığı; umudun, direncin, sevginin, bağlılığın, inancın beyinlerden kazınmaya, içeriğinin boşaltılmaya çalışıldığı; teslimiyetçiliğin, inançsızlığın, tasfiyeciliğin egemen kılınmaya çalışıldığı bir dönemde, tok bir iddiayla işçi sınıfının, daha genel planda emekçilerin ve insanlığın karşısına bir umut ışığı olarak çıkıyoruz.

Böylesine önemli bir süreçte, tarihsel sorumluluğumuzun arttığı kritik bir dönemde, bir kez daha önümüze kadrolaşmada dönüşüm sorunu çıkıyor. Biz burada daha çok genç yoldaşların yaşadığı bazı sorunlar üzerinde duracağız.

Geleneksel devrimci hareket son iki yıldır ideolojik-politik ve örgütsel olarak kan kaybedip yasal cephede kendine sığınacak alan ararken, partimiz iki yıldır geçmişi katlayarak aşan bir politik-pratik faaliyet içindedir. Gerek sınıf çalışmasında gerekse gençlik cephesinde katedilen mesafe, birçok ilde güçlenen yerel çalışma, artan bülten ve kurumsal çalışmalarımız, yayın organlarımızın giderek artan politik etkisi, ardarda çıkan kitaplarımız vb. giderek daha çok işçinin, emekçinin ve gencin yüzünü bize dönmesini sağlıyor, en iyi devrimcileri saflarımıza kazandırıyor.

Saflarımıza bu akışın yarattığı/yaratacağı muhtemel sorunları şöyle tasavvur edebiliriz:

Şu ya da bu çalışmamızdan etkilenerek heyecanla bize gelen yeni ve mücadelede genç yoldaşlarımız şu veya bu bölgenin alt bir biriminde konumlandırılıyor. İlk süreçte kendilerini ifade etmekte zorlanıyorlar. Mücadelede ve örgüt yaşamında yeni olmalarının getirdiği sorunların yanısıra büyüdükleri ortamdan kaynaklı olarak edinilen alışkanlıklar ve kapitalizmin yoz kültürünün etkileri çalışmayı olumsuz etkiliyor. Zaman geçtikçe bu yoldaşlarımız bir alan ya da fabrikadan sorumlu oluyor, alanın ya da fabrikanın öncü, bilinçli insanlarıyla muhatap oluyorlar ve ilişkilerde zorlandıklarına tanık oluyoruz.

Bu tür zorlanmalar nasıl aşılacaktır? Bu yoldaşlar yayınlarımızı, kitaplarımızı ne derecede okuyabiliyorlar? Partimizin çizgisini ne derece içselleştirebiliyorlar, bunu kolaylaştırmanın temel önkoşulu olarak marksist klasikleri ne derecede inceleyebiliyor, ne kadar içselleştirebiliyorlar?

Genç bir yoldaşın gelişip serpilebilmesi için şüphesiz bulunduğu alandaki sorumlu yoldaşlara büyük görevler düşüyor. Kurallı, disiplinli, hedefli bir politik faaliyet; düzenli olarak yapılan organ toplantıları; yayınlara katkının örgütlenmesi; temel, önemli, geliştirici bazı orta sayfa ve başyazıların, makalelerin vb. birlikte okunması, tartışılması, sonuçlar çıkarılması... Bütün bunların başarılması önem taşıyor, yeni yoldaşların teorik ve pratik eğitimi ancak böyle bir süreç içerisinde ilerleyebilir.

Bir organda bu saydıklarımızın iyi-kötü yapılabildiği bir durumda, bundan ötesi genç yoldaşlarımızın kendi çabasına kalıyor. Bu noktadan itibaren belirleyici olacak olan onlardır. Onların ortaya koyacağı iddia, kavramak için harcayacağı emek, çaba ve azim, ne pahasına olursa olsun göstereceği kararlılıktır. Sorumlu yoldaşların yapacağı iş yardımcı olup yol göstermekten öteye geçemez, geçemeyecektir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu, bizim partimizde fazlasıyla yapılıyor. Bir örnek verirsek; bölgemizin bir organında uzun sayılabilecek bir süredir saflarımızda olan genç bir yoldaşımızla düzenli, hedefli organ toplantıları yapıyoruz. Bir dönem bu yoldaşımız organ toplantılarına katılım, yayınlarımızı takip etme ve katkı sunmada güzel bir gelişim seyri gösterdi. Sonrasında ise bir duraklama yaşadı. İlgisini başka alanlara yöneltti. Yayınlara katkıda aksama,

(Devamı s.35'de)